

MEDVOJNE USODE MOŠKIH VODIŠKE OBČINE, ROJENIH V LETIH 1916–1926

Raziskovalna naloga iz zgodovine

Avtorici: Lejla Sodnik in Lucija Rozman, 9. a

Mentorici: Vilma Vrtačnik Merčun in Andreja Bečan

Vodice, marec 2025

K A Z A L O

	Stran
Povzetek, ključne besede, zahvala	3
1 UVOD	4
1.1 Cilji raziskave	4
1.2 Metode in potek raziskovanja	4
1.3 Teoretični del	5
2 RAZISKOVALNI DEL	7
2.1 Zbiranje podatkov o vojnih usodah moških vodiške občine, rojenih v letih 1916–1926, in omejitve	7
2.2 Vojne usode moških vodiške občine, rojenih v letih 1916–1926	16
2.2.1 Žrtve v času vojne pred prisilno mobilizacijo v nemško vojsko v letu 1943	22
2.2.2 Izseljani v letu 1941	24
2.2.3 Usode prisilnih mobilizirancev v nemško vojsko	24
2.2.4 Usode pripadnikov partizanskih enot	25
2.2.5 Usode pripadnikov Gorenjske samozaščite	26
2.3 Usode družin vodiške občine, ki so imele med družinskimi člani moške, rojene v letih 1916–1926	27
3 RAZPRAVA	30
3.1 Primerjava ugotovitev z literaturo	30
3.2 Primerjava z vzorčno raziskavo za jeseniško okrožje	34
4 ZAKLJUČEK	36
5 VIRI IN LITERATURA	36
6 PRILOGA	37
Vojne usode moških vodiške občine, rojenih med 1916 in 1926 (seznam 315. moških vodiške občine z rojstnimi podatki, vojnimi vlogami in vojno usodo)	

Slika na naslovni strani: Spomenik pri vodiški cerkvi je posvečen zamolčanim žrtvam medvojnega nasilja, prisilno mobiliziranim v nemško vojsko in po vojni pobitim domobrancem. Izdelal ga je Jože Žerovnik, ki se je leta 1994 za dva meseca vrnil v domovino iz Argentine. Povedal je, da je upodobil svojo mater, kako je v Vetrinju molila rožni venec. Njegov oče (roj. 1897) in trije bratje Stanko (roj. 1921), Blaž (roj. 1927) in Ciril (roj. 1929) so bili žrtve povojnih pobojev, on pa je bil ob umiku na Koroško ranjen. Ko je ozdravel, je odšel v Argentino.¹

¹ Marjeta Žebovec: Vojne 20. stoletja na območju sedanje Občine Vodice, Dediščina ljudi in krajev, zbornik Občine Vodice, Vodice, Občina Vodice, 2020, str. 179.

POVZETEK

Moški, rojeni v letih 1916–1926, so bili na Gorenjskem tisti letniki, ki so bili med drugo svetovno vojno prisilno mobilizirani v nemško vojsko. Cilj raziskovalne naloge je bil ugotoviti, koliko teh mladih fantov z območja današnje Občine Vodice je vojno preživel, koliko jih je umrlo in kakšna je bila njihova medvojna usoda. Najino raziskovalno delo temelji na arhivskih virih, ki sva jih poiskali na spletnih straneh SiStory, v matičnih knjigah Župnije Vodice in ukinjene Župnije Zapoge ter v arhivih Muzeja za novejšo in sodobno zgodovino Slovenije, Zgodovinskega arhiva Ljubljana, Arhiva Republike Slovenije in Krajevnega odbora ZZB NOV Vodice. Ugotovili sva, da je bilo na območju vodiške občine na začetku druge svetovne vojne 315 moških, rojenih v letih 1916–1926. 189 moških (60 %) je vojno preživel, 108 (34 %) jih je umrlo, za 6 % moških pa podatkov nisva uspeli najti. V nemško vojsko je bilo predvidoma prisilno mobiliziranih 296 moških, 96 (32 %) jih je iz nje dezertiralo. 54 dezertirerjev je odšlo v partizanske enote, 42 pa v Gorenjsko samozaščito. Med prisilno mobiliziranimi v nemško vojsko je bilo 21 % žrtev, v partizanskih enotah 57 %, med pripadniki Gorenjske samozaščite pa 60 %. Leta 1944 je v nemški vojski umrlo 63 % žrtev, v partizanskih enotah pa 58 %. Največ žrtev Gorenjske samozaščite (92 %) je umrlo leta 1945, večina v povojnih pobojih. Največ partizanskih žrtev so povzročile nemške oborožene enote (58 %), v nemški vojski sovjetska Rdeča armada, v Gorenjski samozaščiti pa Jugoslovanska armada (76 %). Med vojno je za življenja moških, rojenih v letih 1916–1926, trepetalo 210 družin vodiške občine, 95 družin je v vojni izgubilo enega ali dva moška.

Ključne besede: druga svetovna vojna, prisilna mobilizacija v nemško vojsko, partizanske enote, Gorenjska samozaščita (domobranstvo), povojni poboji

ZAHVALA

Pri izdelavi raziskovalne naloge so nam pomagali posamezniki in ustanove. Na tem mestu bi se jim radi zahvalili za njihovo nesebično pomoč: dr. Moniki Kokalj Kočevar, muzejski svetnici v Muzeju novejše in sodobne zgodovine Slovenije, za vse nasvete in posredovane sezname prisilnih mobilizirancev v nemško vojsko in pripadnikov Gorenjske samozaščite; župniku Francu Mervarju za vpogled v krstne in mrliške knjige ter Status animarum Župnije Vodice ter pomoč pri preverjanju podatkov; Francu Duriču, predsedniku Krajevnega odbora ZZB NOV Vodice, za njihov arhiv; Sreču Merčunu za računalniško obdelavo podatkov v Excelu; uslužbencem čitalnic ZAL in Arhiv RS; mentorici Vilmi Vrtačnik Merčun za usmerjanje, pomoč in fotografije; profesorici zgodovine Meliti Sodnik za strokovni pregled naloge in Andreji Bečan za organizacijo sodelovanja. Hvala tudi knjižničarki Urški Ščavničar Cunder za jezikovni pregled naloge.

1 UVOD

V najinem zgodovinskem učbeniku je zapis, da je druga svetovna vojna povzročila največ žrtev v zgodovini človeštva. »Po nekaterih ocenah je terjala od 36 do 53 milijonov žrtev in od 29 do 34 milijonov ranjenih. Zaprtih, pregnanih ali razseljenih pa je bilo okoli 45 milijonov. V naši takratni državi Jugoslaviji je bilo žrtev 410.000 med vojaki in 1,28 milijonov med civilisti.«² V raziskovalni nalogi naju je zanimalo, koliko je bilo žrtev druge svetovne vojne in koliko preživelih na območju današnje Občine Vodice. V raziskavo sva vključili samo moške, rojene v letih 1916–1926. Na Gorenjskem so bili to tisti letniki, ki jih je nemška okupacijska oblast leta 1943 prisilno mobilizirala v nemško vojsko.

1.1 CILJI RAZISKAVE

Glavni cilj raziskovalne naloge je bil ugotoviti, koliko mladih fantov in mož z območja današnje Občine Vodice je bilo mobiliziranih v nemško vojsko in kakšna je bila njihova medvojna usoda. Želeli sva odgovoriti na vprašanja:

- Koliko moških, rojenih v letih 1916–1926, je bilo prisilno mobiliziranih v nemško vojsko, koliko jo je preživel ter koliko jih je umrlo na bojiščih in drugje?
- Koliko moških te starosti je dezertiralo (zbežalo) iz nemške vojske in se priključilo partizanskim enotam ter koliko teh je preživel oziroma umrlo?
- Koliko moških te starosti je dezertiralo iz nemške vojske in se priključilo Gorenjski samozaščiti (domobrancem) ter koliko teh je preživel oziroma umrlo?

1.2 METODE IN POTEK RAZISKOVANJA

Najino raziskovalno delo temelji na arhivskih virih, ki sva jih poiskali na spletnih straneh SiStory in Maticula Online (župnijske krstne in mrliške knjige), v Nadškofijskem arhivu v Ljubljani (krstne in mrliške knjige ter Status animarum za ukinjeno Župnijo Zapoge), v Župniji Vodice (enake župnijske matične knjige), v arhivu Muzeja za novejšo in sodobno zgodovino Slovenije (sezname prisilnih mobilizirancev in domobrancev) ter v arhivu Krajevnega odbora Zveze združenja borcev za vrednote NOB Vodice (sezname moških v partizanskih enotah). Podatke sva iskali tudi v Zgodovinskem arhivu Ljubljana (ZAL) in v Arhivu Republike Slovenije (ARS). Posebno spodbudo za raziskovanje sva dobili na srečanjih z dr. Moniko Kokalj Kočevar v Muzeju novejše in sodobne zgodovine Slovenije, ki se s to tematiko ukvarja.

² Jelka Miranda Razpotnik, Damjan Snoj: Raziskujem preteklost, Učbenik za zgodovino v 9. razredu osnovne šole, Ljubljana, Rokus Klett, 2015, str. 49.

Slika 1: Avtorici z dr. Moniko Kokalj Kočevar v Muzeju novejšje in sodobne zgodovine, 10. 9. 2024.

Slika 2: Preverjanje seznama moških v pastoralnem domu Župnije Vodice, 27. 12. 2024.

Najino delo je potekalo po naslednjih korakih:

- srečanje z dr. Moniko Kokalj Kočevar v Muzeju novejšje in sodobne zgodovine Slovenije – prisluhnili sva njenim nasvetom za raziskavo te tematike, po njeni zaslugi sva v raziskavo zajeli širše območje – celotno Občino Vodice,
- pregled literature o prisilnih mobilizacijah, partizanskem gibanju, gorenjskem domobranstvu in povojnih pobojih,
- iskanje podatkov v arhivskem gradivu Zgodovinskega arhiva Ljubljana (ZAL), predvsem v zapisih Krajevnih ljudskih odborov (KLO) in Okrajnem ljudskem odboru (OLO) Kamnik,
- prebiranje arhivskega gradiva v Arhivu RS (pregled celotnega seznama ujetnikov v anglo-ameriškem ujetništvu, gradiva o prekomorskih brigadah itd.),
- izpisovanje žrtev druge svetovne vojne s spletnih strani SiStory,
- izdelava seznama moških, rojenih v letih 1916 in 1926, na osnovi seznama prisilnih mobilizirancev v nemško vojsko, ki ga je posredovala dr. Monika Kokalj Kočevar, in krstnih ter mrliških knjig Župnije Vodice in nekdanje župnije Zapoge,
- dopolnjevanje podatkov na osnovi Status animaruma Župnije Vodice,
- dopolnjevanje seznama s podatki o pripadnikih gorenjskega domobranstva na območju Občine Vodice na osnovi podatkov dr. Monike Kokalj Kočevar,
- dopolnjevanje seznama moških s podatki o preživelih pripadnikih partizanskih enot na osnovi arhiva Krajevnega odbora Zveza združenj borcev za vrednote narodno osvobodilnega boja (ZZB NOB) Vodice,
- računalniška obdelava podatkov in podrobnejši opis in komentiranje rezultatov,
- povzemanje ugotovitev in primerjanje teh z literaturo
- ter zaključek raziskovalne naloge.

1.3 TEORETIČNI DEL

Pred raziskavo sva se seznanili s potekom druge svetovne vojne ter razmerami na Gorenjskem po nemški okupaciji aprila 1941. Izpostavlja nekaj dejstev.

Potem, ko so nemška letala 6. aprila 1941 napadla Beograd ter druga večja jugoslovanska mesta in ko je jugoslovanska vojska kapitulirala, so slovensko ozemlje zasedli (okupirali) in si med seboj razdelili trije okupatorji: Nemci, Italijani, Madžari, Neodvisna država Hrvaška pa je dobila nekaj vasi v okolici Bregane.³ Gorenjsko območje, kamor spada Občina Vodice, je zasedel nemški okupator, ki je bil med vsemi okupatorji najbolj nasilen. Njegov cilj je bil uničenje slovenskega naroda. Ta cilj je uresničeval na več načinov: slovenski jezik je odstranil iz javne rabe, ponemčil je slovenska imena krajev, uničeval je slovenske knjige, zaplenil mnoge državne, cerkvene in zasebne nepremičnine itd.⁴ »Izgnali so približno 80 tisoč Slovencev (od teh jih je kakih 17 tisoč samih zbežalo na italijansko okupacijsko območje) in naselili 17 tisoč Nemcev, največ v Posavje in Posotelje. /.../ Uveden je bil nemški izobraževalni sistem, odrasle pa so prisilno vpisovali v nemške organizacije, kot sta bili Štajerska domovinska zveza in Koroška ljudska zveza, ki sta imeli tudi oborožene oddelke. Uvedeni so bili obvezni tečajji nemščine z namenom, da bi v treh ali štirih letih vsi prebivalci govorili samo nemško. Že poleti 1941 so Nemci zaradi zastraševanja ljudi in kot odgovor na prve partizanske akcije začeli streljati talce.«⁵

³ Jelka Miranda Razpotnik, Damjan Snoj, 2015, str. 101.

⁴ Jelka Miranda Razpotnik, Damjan Snoj, 2015, 102.

⁵ Dušan Nećak, Božo Repe: Oris sodobne obče in slovenske zgodovine, Učbenik za študente 4. letnika, Ljubljana, Filozofska fakulteta, Oddelek za zgodovino, 2003, str. 173.

Spomladi 1942 je **nemški okupator uvedel vojaško obveznost**, kar je bilo v nasprotju z mednarodnim pravom. V celoti so v razne vojaške in paravojaške formacije mobilizirali okrog 150 tisoč Slovencev in Slovenk.⁶ Na Gorenjskem so vpoklicali 11 letnikov, rojenih v letih od 1916 do 1926. V državno delovno službo (RAD) in nemško vojsko so odhajali od januarja do avgusta 1943.⁷ Komisija za ugotavljanje zločinov okupatorja je navajala, da je do konca vojne ostalo v nemški vojski 7.216 vpoklicanih Gorenjcev. Glede na ohranjene dokumente (tiralice) jih je dezertiralo 2000, življenje pa je v nemški vojski izgubilo 1700 Gorenjcev. Glede na to lahko ugotovimo, da je bilo prisilno mobiliziranih več kot 11.000 Gorenjcev.⁸

»Upreti se v razmerah, ko je narod obsojen na uničenje, je moralna dolžnost. Med vsemi slovenskimi pokrajinami so se med drugo svetovno vojno okupatorju najodločneje zoperstavili na Gorenjskem. **Partizansko gibanje** je bilo pod vodstvom komunistične partije dobro organizirano. A grozodejstvom, ki spremljajo vojne, Gorenjska ni mogla uiti. Ubijanje civilistov in neoboroženih nasprotnikov je bila značilnost te vojne. Manj kot polovica gorenjskih žrtev je padla v bojih uniformiranih vojakov, preostali so življenje izgubili neoboroženi. Politični razlogi so glavne igralce vojne vodili v uničevanje življenj. Nemci so izbirali žrtve, da so ustrahovali in delovali v interesu nacističnega vodstva. Partizani⁹ so se borili proti okupatorju, a so bili agresivni tudi do rojakov, ki so bili po volji krajevnih političnih veljakov.«¹⁰

Predvojno nasprotje med meščanskim in marksističnim taborom se je med vojno še poglobilo in preraslo v oborožen spopad med Slovenci – v državljansko vojno. Oboroženi odpor proti okupatorju je po napadu na Sovjetsko zvezo izvajala **Osvobodilna fronta (OF)**, v kateri je sčasoma prevladala komunistična partija. Ustanavljali so partizanske enote, ki so se bojevale na gverilski način; okupatorja so napadale iz zasede ali izvajale diverzantske akcije, zavetje pa so si poiskale v gozdovih in na samotnih kmetijah.¹¹ Varnostnoobveščevalno službo (VOS) so ustanovili avgusta 1941 in je že jeseni tega leta začela obračunavati z nasprotniki OF. Pri tem so usmrtili tudi ljudi, ki so bili le ostri nasprotniki komunizma, ne pa kolaboracionisti.¹²

V boju proti komunizmu in v samoobrambi pred revolucionarnim nasiljem OF so nastale domobranske enote,¹³ ki so se povezale z nemškim okupatorjem. Na Gorenjskem je bila to tako imenovana **Gorenjska samozaščita**, ki je nastajala od pomladi 1944 dalje. V vseh postojankah gorenjskega domobranstva skupaj je bilo do 3500 mož.¹⁴ Naloga domobrancev je bila predvsem varovanje prometnih povezav in vasi. Delovali so kot pomožne policijske sile pod nemškim poveljstvom, med nemškimi ofenzivami proti partizanom pa so pomagali redni nemški vojski.¹⁵

⁶ Dušan Nećak, Božo Repe, 2003, str. 174.

⁷ Kokalj Kočevar, Monika: *Mobiliziranci v nemško vojsko z Gorenjske v letih 1943–1945*, Ljubljana, Inštitut za novejšo zgodovino, Zbirka Razpoznavanja 32, 2017, str. 167–168.

⁸ Kokalj Kočevar, Monika, 2017, str. 197.

⁹ Partizan: *udeleženec jugoslovanskega narodnoosvobodilnega boja*. <https://fran.si/133/sskj2-slovar-slovenskega-knjiznega-jezika-2/4508830/partizan?View=1&Query=partizan> (16. 12. 2024). Narodnoosvobodilna vojska in partizanski odredi Slovenije (NOV in POS) so bile oborožene sile pod vodstvom OF, ki so se med drugo svetovno vojno borile proti okupatorju in tudi protirevolucionarnim enotam. NOV in POS, https://sl.wikipedia.org/wiki/Slovenski_partizani (16. 12. 2024).

¹⁰ Marjana Žibert, Sprema beseda, Nemci in partizani: nemške izgube na Gorenjskem med miti in resnico (Jože Dežman et. al.), Kranj, Gorenjski muzej, Zbirka Gorenjski kraji in ljudje, 2016, str. 7.

¹¹ Jelka Miranda Razpotnik, Damjan Snoj, 2015, 105.

¹² Božo Repe, Sodobna zgodovina, Zgodovina za 4. letnik gimnazij, Ljubljana, Modrijan, 2008, str. 183. Kolaboracija pomeni za okupirano prebivalstvo *sodelovanje z okupatorjem*. <https://fran.si/iskanje?View=1&Query=kolaboracija> (16. 12. 2024).

¹³ Domobranci: *protirevolucionarna vojaška organizacija v Sloveniji med narodnoosvobodilnim bojem od kapitulacije Italije naprej*. <https://fran.si/iskanje?View=1&Query=domobranci> (16. 12. 2024).

¹⁴ Kokalj Kočevar, Monika, 2017, str. 306.

¹⁵ Jelka Miranda Razpotnik, Damjan Snoj, 2015, 109.

Po koncu vojne so kot vojni poraženci zbežali na Koroško, kjer so se na Vetrinjskem polju 12. maja 1945 predali Britancem. Britanske vojaške oblasti pa so jih s Koroške vrnile nazaj v Slovenijo kot ujetnike. Nova povojna komunistična oblast je z njimi izvensodno »obračunala« in jih usmrtila v Rogu in drugod.¹⁶ V Sloveniji je bilo po do sedaj znanih podatkih po koncu druge svetovne vojne od maja 1945 do januarja 1946 pomorjenih več kot 14.000 Slovencev in nekaj deset tisoč pripadnikov drugih jugoslovanskih narodov, ki so se ob koncu vojne zatekli na slovenska tla. Zaradi brisanja sledi se za večino ne ve, kje so njihovi posmrtni ostanki.¹⁷ Do leta 2023 je bilo v Sloveniji evidentiranih 675 prikritih vojnih grobišč, raziskovanja pa še niso zaključena.¹⁸

2 RAZISKOVALNI DEL

2.1 ZBIRANJE PODATKOV O VOJNIH USODAH MOŠKIH, ROJENIH V LETIH 1916–1926, IN OMEJITVE

PODATKI IZ ZGODOVINSKEGA ARHIVA LJUBLJANA

Podatke o prisilnih mobilizirancih v nemško vojsko z območja današnje Občine Vodice sva najprej iskali v Zgodovinskem arhivu Ljubljana (ZAL). Vključno do leta 1948 sva pregledali arhivsko gradivo Okrajnega ljudskega odbora (OLO) Kamnik, v katerega so spadali krajevni ljudski odbori (KLO) na območju današnje Občine Vodice. To so bili:

- KLO Šinkov Turn in KLO Bukovica, ki sta se 20. 8. 1946 združila v KLO Bukovica.
- KLO Repnje in KLO Vodice, ki sta se 7. 9. 1946 združila v KLO Vodice.
- KLO Skaručna se je izoblikoval 3. 4. 1946 iz KLO Šmartno–Skaručna v okviru OLO Ljubljana okolica.¹⁹
- KLO Zapoge je spadal v OLO Kranj. Izrazili so željo, da bi se priključil KLO Vodice, a dokumenta o združitvi v arhivu nisva zasledili.²⁰

Seznama prisilnih mobilizirancev v nemško vojsko iz Občine Vodice nisva našli. Našli pa sva podatke o nekaterih mobilizirancih v nemško vojsko, ki so dezertirali iz nje in se vključili v NOV ter večinoma padli v partizanih. Te podatke sva fotografirali in v celoti prepisali.²¹

V arhivskem gradivu OLO Kamnik nisva našla nobenih seznamov prisilnih mobilizirancev v nemško vojsko, pač pa le opise medvojnih usod posameznih večinoma padlih partizanov z območja današnje Občine Vodice. V nadaljevanju navajava ključne podatke iz teh dokumentov.

Franc LAH, roj. 21. 9. 1916

»Krajevni LO Vodice nad Ljubljano potrjuje, da je tov. Lah Franc, roj. 21. 9. 1916 v Vodica nad Ljubljano, po poklicu mizarški pomočnik, točasno bivajoč v Vodica nad Ljubljano števil. 133, Okraj Kamnik, vstopil v NOV dne **31. 3. 1944** in sicer v **Mengeški odred 7**. Imenovani se je nahajal v tem odredu potem kot **kurir**. Dne 15. avgusta 1944 je bil kot kurir poslan na vezo v Lukovico. Ko je istega dne ob 21.30 prišel v gozd na Drnovem pri Mengšu, je tam **naletel na sovražno zasedo**, ki je pričela nanj streljati, ter je on bil od krogle in puške zadet v meča leve noge. Nato se je imenovani zavlekel s pomočjo tovarišem nazaj v Rašico, kamor je potem prišel en

¹⁶ Dušan Nečak, Božo Repe, 2003, str. 172-173.

¹⁷ Mitja Ferenc: Prekopi žrtev iz prikritih grobišč, 1991 – 2011, Ljubljana, Znanstvena založba Filozofske fakultete v Ljubljani, 2012, str. 7.

¹⁸ Barbara Lampič, Peter Mikša, Lea Rebernik, Jure Tičar: Razširitev Evidence prikritih vojnih grobišč z arhivskimi podatki Katastra jam, zbornik 3450 umorjenih, bratomor v Jami pod Macesnovo gorico, 6. poročilo Komisije Vlade RS za reševanje vprašanj prikritih grobišč, uredil Jože Dežman, Ljubljana, Družina, 2024, str. 275-294. (str. 275 in 291).

¹⁹ ZAL, KAM 17, Okrajni ljudski odbor Kamnik, Tehnična enota 29, šifra 15, 154.

²⁰ ZAL, KAM 17, Okrajni ljudski odbor Kamnik, Tehnična enota 29, šifra 15, 154.

²¹ ZAL, KAM 17, OLO Kamnik, Tehnični enoti 41 in 42.

zdravniški pomočnik, poslan od dr. Kremžarja iz Domžal, ki mu je potem dal injekcije. Pismenih dokazil za to ni na razpolago, pač pa je to tukajšnjemu odboru znano po lastnem opažanju in dogajanju.«²²

Franc ŠUŠTAR, roj. 29. 9. 1919

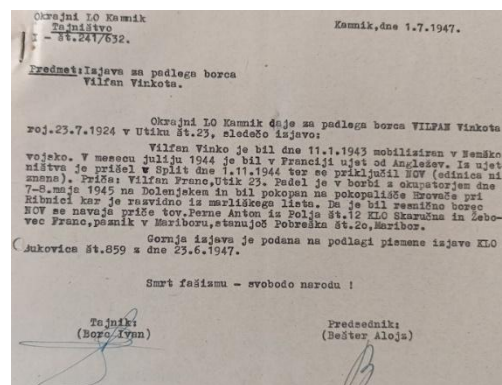
»Okrajni LO Kamnik daje za padlega borca Šuštar Franca, roj. 29. 9. 1919 v Bukovici št. 51, sledečo izjavo: Šuštar Franc je bil **mobiliziran v NOV meseca junija 1944 v Gorenjski odred** kot borec. Padel je meseca **julija 1944 v borbi z okupatorjem v Kortah** na Koroškem kot borec Kokrškega odreda. Priči tov. Bida Franc iz Zapog, KLO Zapoge, Okraj Kranj, in Sodnik Vido s Klanca KLO Komenda. Drugi podatki so neznani. Gornja izjava je podana na podlagi pismene izjave KLO Bukovica št. 979 z dne 8.7. 1947, ki jo je podal po lastni vednosti.«²³

Jože TRAVEN, roj. 8. 9. 1921

»Krajevni LO Vodice nad Ljubljano potrjuje, da je padli borec Traven Jože, rojen 8. 9. 1921 na Dobruši 13, zakonski sin Traven Jožeta in Marije iz Dobruše št. 13, bil dne **29. 3. 1943 mobiliziran v bivšo nemško vojsko** ter na podlagi izjave priče tov. Koritnik Jožeta, krojača iz Polja štev. 16, KLO Skaručna, Okraj Ljubljana okolica, dne **28. 5. 1944 od strani ameriške armade pri Rimu ujet** in nato **prepeljan v Ameriko**. Tam se je meseca septembra 1944 prijavil za vstop v jugoslovansko vojsko, nakar je bil **odposlan na bojišče v Jugoslavijo**. Kot borec NOV je nato meseca **februarja 1945 padel v borbi pri Novem Sadu**, kar je razvidno iz poročila iz matične knjige KLO Mengeš. Imena vojne edinice, v kateri je padli borec Traven Jože v NOV služil, se ne more ugotoviti, niti kakšne funkcije je vršil v tej edinici, niti kdo je bil njegov starešina. Gornji podatki so navedeni delno po lastnem znanju tukajšnjega KLO, delno pa na podlagi izjave priče tov. **Koritnik Jožeta**²⁴ in na podlagi predloženega poročila iz matične knjige KLO Mengeš.«²⁵

Slika 3: Potrdilo Krajevnega narodnega odbora Bukovica o Francetu Šuštarju z dne 3. 7. 1947 (ZAL, KAM 17, OLO Kamnik, t. e. 42).

Slika 4: Izjava OLO Kamnik o Vinku Vilfanu z dne 1. 7. 1947 (ZAL, KAM 17, OLO Kamnik, t. e. 42).

Anton ČEBUL, roj. 30. 9. 1921

»Krajevni LO Vodice nad Ljubljano potrjuje, da je padli borec Čebul Anton, sin Antona in Frančiške, rojen 30. 9. 1921 v Vodicah nad Ljubljano, nazadnje bivajoč v Vodicah nad Ljubljano št. 22, **odšel v partizane 11. aprila 1944** ter bil dodeljen v **4. relejni sektor pokraj. tehnike** za vas Dražgoše in sicer v štab edinice. Da li ta edinica še obstaja in kje se nahaja, se ne more ugotoviti, niti ni tuk. KLO znano, kdo je bil starešina te edinice, vsled česar se tozadevnega potrdila edinice ni moglo pribaviti, niti niso na razpolago kakšni drugi pismeni dokazi ali potrdila vojaških oblasti. Kolikor se je moglo po izjavah sorodnikov ugotoviti, je imenovani **padel v borbi z okupatorjem dne 14. decembra 1944 v Vipavski dolini** v slov. Primorju. Glede njegove smrti se navaja kot priča tov. Bilban Vinkota, kolarja iz Vikerč, KLO Piriče, ki sedaj služi vojsko v neznani edinici in se njegovega naslova ni moglo pribaviti, ter tov. Hočevar Antona iz Sp. Brnika št. 38, Okraj Kranj, katera sta bila z njim skupaj v edinici. Tov. Hočevar je bil po izjavi matere padlega že zaslišan kot priča pri okrajnemu sodišču v Kamniku, dočim je tov. Bilban Vinko podal tozadevno pisno izjavo k predmetu. Drugih podatkov tukajšnji odbor ni mogel pribaviti, niti

²² Krajevni LO Vodice nad Ljubljano, štev. 1479, Potrdilo (Lah Franc), predsednik Franc Burgar, Vodice, 12. 12. 1947, ZAL, KAM 17, OLO Kamnik, Tehnična enota 42.

²³ Okrajni LO Kamnik, Tajništvo, I – št. 241/719, Izjava za padlega borca Šuštar Franca, predsednik Bešter Alojz, Kamnik, 25. 7. 1947, ZAL, KAM 17, OLO Kamnik, Tehnična enota 42.

²⁴ Jože Koritnik je tudi v najinem seznamu. Ker je bil priča dogodkom, pomeni, da je sam šel isto pot.

²⁵ Krajevni LO Vodice nad Ljubljano, štev. 267, Potrdilo (Traven Jože), predsednik Traven Jakob, Vodice, 14. 12. 1948, ZAL, KAM 17, OLO Kamnik, Tehnična enota 42.

mu to ni znano po lastnih opažanjih. Podatki glede odhoda imenovanega v partizane so podani iz lastne vednosti, drugi po izjavi njegove matere Frančiške.«²⁶

Vinko VILFAN, roj. 23. 7. 1924

»O padlem borcu vojske NOV in POJ tov. Vilfan Vinkotu (Franca), roj. 23. 7. 1924 v Utiku št. 23, KLO Bukovica, Okraj Kamnik, ki je bil **mobiliziran v nemško vojsko dne 11. 1. 1943**, znano KLO-ju. V mesecu **juliju 1944 je bil ujet v Franciji od strani Angležev**. Iz ujetništva je pobegnil in **vstopil v NOV in POJ v Splitu** dne 1. 11. 1944. Priča Vilfan Franc, Utik št. 23, KLO Bukovica. **Padel je v borbi dne 7.-8. maja 1945** ter bil pokopan na pokopališču **Hrovači pri Ribnici**. To je razvidno iz mrliškega lista, ki je bil izdan v Hrovači pri Ribnici. Da je bil zgoraj navedeni Vilfan Vinko resnično borec NOV in POJ, se navaja kot priča tov. **Perne Anton** iz Polja št. 12, KLO Skaručna, Okraj Ljubljana okolica, in tov. **Žebovec Franc**,²⁷ sedaj paznik v Mariboru, stanujoč Pobreška št. 20 v Mariboru.«²⁸

Franc BURGAR, roj. 28. 12. 1924

»Krajevni LO Vodice nad Ljubljano potrjuje, da je Burgar (Franca) Franc, rojen 28. 12. 1924 v Vodicaх nad Ljubljano, krojaški pomočnik, nazadnje bivajoč v Vodicaх nad Ljubljano št. 125, Okraj Kamnik, prostovoljno vstopil v NOV in sicer v VDV **Mengeški odred** dne 5. aprila 1944. Imenovani je bil dne **25. aprila 1944** v borbi z okupatorsko žandarmerijo v vasi Trzin pri Mengšu ubit. Bil je zadet od brzostrelke v srce. Imenovani je bil pomočnik mitraljezca (borec). Tukajšnjemu KLO je vse to znano po lastnem znanju in opazovanju.«²⁹

Ivan ZORMAN, roj. 1. 11. 1925

»O padlem borcu tov. Zorman Ivanu (Janeza), roj. 1. 11. 1925 v Bukovici št. 26, KLO Bukovica, Okraj Kamnik. Imenovani je bil **mobiliziran v nemško vojsko dne 18. 2. 1943**. Iz nemške vojske je pobegnil dne **23. 1. 1944** ter odšel prostovoljno v NOV in POJ – VDV, kateri je bil v borbi dne **16. 4. 1945 smrtno zadet** od krogle okupatorja v Volčjem Potoku pri Radomljah Okraja Kamnik. Znano KLO-ju.«³⁰

Jože HARLE, roj. 8. 9. 1926

»Krajevni LO Vodice nad Ljubljano potrjuje, da mu ni znano, kdaj je pok. Harle Jože, sin Jožeta in Frančiške, roj. Kern, rojen 8. 9. 1926 v Repnjah, Okraj Kamnik, vstopil v NOV, niti v kateri edinici je služil, niti kdaj in kje je padel. Imenovani je **leta 1943 bil vpoklican v delovno službo**, od tam pa **v redno nemško vojsko** in je služil na Dunaju. Po izjavi njegovega očeta je **spomladi 1945 vstopil v NOV na Koroškem**. Njegov oče tudi navaja kot priče tov. Arnežič Marijo in nekega tov. po imenu Medved, oba iz Mislinj pri Prevaljah, katerima da je znano, kdaj in kje je imenovani padel ter da sta bili ti priči tozadevno tudi že zaslišani. Drugih podatkov tukajšnji KLO o imenovanemu ne more dati, niti niso na razpolago kakšni dokumenti ali potrdila vojnih edinic, niti se ni moglo ugotoviti, v kateri edinici je isti služil.«³¹

Vsi navedeni moški so bili prisilni mobiliziranci v nemško vojsko, saj so v partizanske enote vstopali od marca 1944 (Franc Lah) do spomladi 1945 (Jože Harle). Vsi, razen Franca Laha, so v partizanskih enotah tudi izgubili življenje. Franc Lah je preživel, a je ostal invalid.

PODATKI IZ ARHIVA RS

V Arhivu RS sva sprva iskali samo podatke o prisilnih mobilizirancih iz vodiške občine, rojene v obdobju 1916–1926. Podrobneje sva preiskali arhivsko gradivo o vojnih ujetnikih v anglo-ameriškem ujetništvu. Vendar pa sva med 771. stranmi arhivskega gradiva našli samo štiri vojne ujetnike z območja Občine Vodice (fond SI AS 1931, škatla 1052). To so bili zapisi o Jožetu Špenku, Jožefu Štirnu, Vinku Travnu in Francu Vrtačniku.

²⁶ Krajevni LO Vodice nad Ljubljano, Potrdilo (Čebul Anton), predsednik Franc Burgar, Vodice, 20. 6. 1947, ZAL, KAM 17, OLO Kamnik, Tehnična enota 42.

²⁷ Oba, Anton Perne in Franc Žebovec sta tudi v našem seznamu. Kot priči sta imela isto vojno pot.

²⁸ KLO Bukovica, št. 895, Izjava (Vilfan Vinko), predsednik Žnidar Maks, Bukovica, 23. 6. 1947, ZAL, KAM 17, OLO Kamnik, Tehnična enota 42.

²⁹ Krajevni LO Vodice nad Ljubljano, Potrdilo (Burgar Franc), predsednik Franc Burgar, Vodice, 19. 8. 1947, ZAL, KAM 17, OLO Kamnik, Tehnična enota 42.

³⁰ KLO Bukovica, št. 918, Zorman Ivan iz Bukovice, padli borec NOV in POJ, Izjava, predsednik Žnidar Maks, Bukovica, 25. 6. 1947, ZAL, KAM 17, OLO Kamnik, Tehnična enota 42.

³¹ Krajevni LO Vodice nad Ljubljano, Potrdilo (Harle Jože), predsednik Franc Burgar, Vodice, 16. 6. 1947, ZAL, KAM 17, OLO Kamnik, Tehnična enota 42.

Slika 5: Avtorici pri pregledovanju arhivskega gradiva v Zgodovinskem arhivu Ljubljana, 9. 10. 2024.

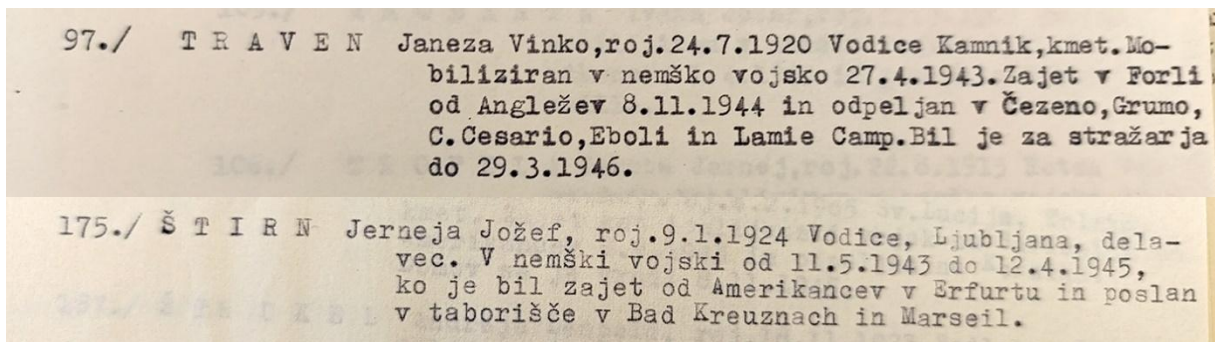
Slika 6: Pregledovanje gradiva v novi čitalnici Arhiva RS na Poljanski cesti v Ljubljani, 6. 11. 2024.

Jože ŠPENKO, roj. 2. 5. 1924, Selo, Kamnik, kmet. V nemški vojski od 14. 1. 1943 do 21. 12. 1944, ko je bil zajet od Amerikancev in poslan v taborišča v Taranto, Grumo, S. Cezarea, Trecase, Eboli in Lamie camp, kjer je bil do 24. 6. 1946.

Jožef ŠTIRN, roj. 9. 1. 1924, Vodice, Ljubljana, delavec. V nemški vojski od 11. 5. 1943 do 12. 4. 1945, ko je bil zajet od Amerikancev v Erfurtu in poslan v taborišče v Bad Kreuznach in Marseil.

Vinko TRAVEN, roj. 24. 7. 1920, Vodice, Kamnik, kmet. Mobiliziran v nemško vojsko 27. 4. 1943. Zajet v Forli od Angležev 8. 11. 1944 in odpeljan v Čezeno, Grumo, C. Cesario, Eboli in Lamie Camp. Bil je za stražarja do 29. 3. 1946.

Franc VERTAČNIK, roj. 25. 7. 1925, Potok, Kamnik, čevljar. V nemško vojsko vstopil 19. 3. 1943.³² Zajet je bil 14. 3. 1945 od Angležev in odpeljan v Musterlager.

Slika 7: Izreza iz seznama oseb v anglo-ameriškem ujetništvu, ki ga hrani Arhiv RS.³³

V Arhivu RS sva pregledali tudi arhivsko gradivo V. prekomorske brigade: Odredi IX. Korpusa NOV in PO Jugoslavije (SI AS 1854), Komanda vojne oblasti, komande področij in komande mest IX. Korpusa (SI AS 1864), vendar nisva našli podatkov o prisilnih mobilizirancih iz Občine Vodice. Če bi šli še enkrat v Arhiv RS, bi pregledali še arhivsko gradivo Štaba za repatriacijo (SI AS 1822), podatke o domobranstvu (SI AS 1931, škatla 937, ZA 503-8) in o partizanskih enotah na Gorenjskem. Zaradi obilice dela z dopolnjevanjem seznama moških, rojenih v letih 1916–1926, ki je nastajal, za to nisva imeli časa.

³² Ugotavljava, da podatek ni točen. V nemško vojsko je bil mobiliziran 19. 2. 1943, saj je že 20. 2. 1943 domov pisal dopisnico iz Jennersdorfa v Avstriji, kjer je služil v nemški državni službi (RAD).

³³ Seznam oseb, ki so bile v angloameriškem ujetništvu 1-771, AS 1931 Republiški sekretariat za notranje zadeve SRS, tehnična enota 1052, str. 706.

PODATKI IZ MUZEJA NOVEJŠE IN SODOBNE ZGODOVINE SLOVENIJE

Dr. Moniko Kokalj Kočevar, ki se v okviru Muzeja za novejšo in sodobno zgodovino Slovenije ukvarja s tematiko prisilnih mobilizirancev v nemško vojsko, z gorenjskim domobranstvom in izgnanci, sva se prvič srečali 19. septembra 2024. Skupaj smo iskale podatke o dveh prisilnih mobilizirancih, ki sva jih raziskovali v okviru najine prve raziskovalne naloge. Že takrat nama je dr. Monika Kokalj Kočevar predlagala, da bi naredili širšo krajevno raziskavo, ki bi bila koristna tudi za krajevno zgodovino. Obljubila nama je, da bova podatke o prisilnih mobilizirancih, ki so bili vključeni v kranjsko društvo prisilnih mobilizirancev v nemško vojsko, lahko dobili pri njej v muzeju. V kranjskem društvu so že leta 1991 začeli zbirati prijave. Nekdanji prisilni mobiliziranci v nemško vojsko in njihovi sorodniki so se začeli množično vključevati v društvo posebno po letu 1995, ko je bilo prisilnim mobilizirancem z zakonom priznано, da so bili žrtve vojnega nasilja.

Zakon o žrtvah vojnega nasilja iz leta 1995 v 1. členu določa: »Žrtev vojnega nasilja je državljan Republike Slovenije, ki je bil v vojni ali vojaški agresiji na Republiko Slovenijo izpostavljen nasilnim dejanjem ali prisilnim ukrepom okupatorja, agresorja ali njenih sodelavcev.« 4. člen pravi: »Ob pogojih iz 2. člena in 3. člena tega zakona je žrtev vojnega nasilja po tem zakonu tudi oseba, ki je bila **z aktom okupacijskih oblasti prisilno mobilizirana** (prisilni mobiliziranec) **v redne vojaške enote okupatorja**, razen če je pridobila častniški čin ali je bila pripadnik fašistične oziroma nacistične stranke ali njenih enot.«³⁴ Kranjsko društvo prisilnih mobilizirancev v nemško vojsko je za vsakega člana vodilo evidenčni list z vsemi razpoložljivimi podatki. Ko so že skoraj vsi prisilni mobiliziranci umrli, so vse gradivo predali Muzeju novejše in sodobne zgodovine, zanj pa je skrbništvo dobila dr. Monika Kokalj Kočevar. Novembra 2024 sva jo zaprosili za te podatke in jih tudi dobili.

Kasneje sva dr. Moniko Kokalj Kočevar zaprosili še za podatke o domobrancih na območju Občine Vodice. Iz njenega seznama je razvidno, da so bili med njimi večinoma starejši moški. Iz tega seznama sva izpisali le letnike 1916–1926 in jih vnesli v skupni seznam.

PODATKI IZ KRSTNIH IN MRLIŠKIH KNJIG ŽUPNIJE VODICE

Slika 8: Avtorici raziskave z župnikom Francem Mervarjem ob prvem obisku župnišča, 19. 8. 2024.

Slika 9: Končno preverjanje podatkov po Status animarum Župnije Vodice, 28. 12. 2024.

Sezname oseb, ki nama jih je poslala dr. Monika Kokalj Kočevar, sva preverjali na osnovi krstnih knjig Župnije Vodice in ukinjene Župnije Zapoge. Vse podatke o rojenih v letih 1916–1926 sva izpisali in z njimi dopolnili seznam moških, rojenih v letih 1916–1926 v Občini

³⁴ Zakon o žrtvah vojnega nasilja (ZZVN), <https://pisrs.si/pregledPredpisa?id=ZAKO962> (13. 1. 2025).

Vodice. Ker je veliko otrok in mladih, rojenih v teh letih, umrlo že pred drugo svetovno vojno, sva morali iz seznama črtati te osebe. Zaradi tega sva pregledali mrliške knjige, pri čemer nama je pomagal tudi vodiški župnik Franc Mervar.

Pri preverjanju seznama prisilnih mobilizirancev, ki nama ga je poslala dr. Monika Kokalj Kočevnar, je bila težava tudi v tem, da je v Občini Vodice več imen krajev, ki so zelo pogosta tudi drugod po Sloveniji, npr. Bukovica, Polje, Potok, Selo in Vojsko. Zato sva se pri teh opirali na podatke iz krstne knjige župnij Vodice in Zapoge, neznane priimke pa sva izpustili.

PODATKI O ŽRTVAH DRUGE SVETOVNE VOJNE NA SISTORY

Najin seznam moških vodiške občine, rojenih v letih 1916–1926, sva stalno dopolnjevali z novimi podatki. Pomemben vir podatkov je bil spletni portal SiStory, zavihek Žrtve II. svetovne vojne. Z njihove evidence sva izpisali vse žrtve druge svetovne vojne (v nemški vojski, partizanskih enotah, aktiviste, pripadnike Gorenjske samozaščite in civiliste) z območja današnje Občine Vodice, ki so bili rojeni v letih 1916–1926, in jih vpisali v najin seznam.

Karel Mrjasec [Inštitut za novejšo zgodovino](#)

Osební podatki
 priimek **Mrjasec** | ime **Karel** | oče **Jožef** | mati **Frančiška** | priimek matere **Kranjec** | datum rojstva **02. 11. 1920** | kraj rojstva **Torovo**
 naslov **Torovo** | stara občina **Smlednik** | nova občina **Vodice** | pokrajina **Gorenjska** | zakonski stan **samski** | poklic (soc. status) **ibalet**
 narodnost **Slovenec** | spol **moški**

Podatki o smrti
 vojni status **NOV in POS** | voj. enota, čin **VI. SNOUB Slavka Šandra** | datum smrti **06. 05. 1944** | kraj smrti **Kolovec** | država smrti **Slovenija**
 kraj pokopa **Radomlje** | država pokopa **Slovenija** | vzrok smrti **Ustreljen** | povzročitelj smrti **Nemške (okupacijske) enote**

Viri
[Inštitut za novejšo zgodovino](#)
 • Upravna enota Ljubljana, Krajevni urad Vodice, MKU Torovo, leto 1948, str. 2, št. 1.
 • Upravna enota Ljubljana, Krajevni urad Vodice, Arhiv MKU Torovo, Formular za vpis v mrliško knjigo.
 • Upravna enota Domžale, Matični urad Domžale, MKU Homec, l. 1944, št. 37.
 • Terezija Traven, Žrtve 1a.nas. 1941-45, 8.knj. - L.M., OO ZB NOV Lj.Šiška, Lj 1987, št.823,824.
 • Popis žrtev 2. svetovne vojne, 1964, predal g. Adil Zulfikarpaslić.
 • Spomenik na moč. Pomniki rev. v občini Lj.Šiška, Ljubljana 1985, str. 108

Opombe
[Inštitut za novejšo zgodovino](#)
 • Spomenik na moč. Mrjasec Kar - večjejno dvojnik, naslov slovc Zapoge. A Torovo je bilo v župniji Zapoge, njer se v letih 1890 do 1933 ni rodil noben drug Mrjasec ali Mrjakić Kar.
 • Arhiv MKU in MKU: kraj smrti Kolovec-Kamnik-6.5.1944. Lit umrli v vojni bolnici Lukova. MKU Homec - ustreljen 6.5.1944. Lit. umorjen 30.4.1944.
 • Popis sicer priimek Mrjasec, a so drugi podatki enaki.

Slika 10: Podatki na spletni strani SiStory za Karla Merjasca s Torovega, ki so ga 6. 5. 1944 na Kolovcu pri Radomljah ustrelile nemške okupacijske enote.³⁵

Alojzij Gubanc [Inštitut za novejšo zgodovino](#)

Osební podatki
 priimek **Gubanc** | ime **Alojzij** | oče **Janez** | mati **Marija** | priimek matere **Mervec** | datum rojstva **13. 08. 1918** | kraj rojstva **Vodice** | naslov **Vodice**
 stara občina **Vodice** | nova občina **Vodice** | pokrajina **Gorenjska** | zakonski stan **samski** | poklic (soc. status) **gospodarski pomočnik**
 narodnost **Slovenec** | spol **moški**

Podatki o smrti
 vojni status **Gorenjska samozaščita** | datum smrti **25. 06. 1945** | kraj smrti **Teharje** | država smrti **Slovenija** | kraj pokopa **Teharje**
 država pokopa **Slovenija** | vzrok smrti **Žrtev povojnih pobojev** | povzročitelj smrti **JA**

Viri
[Inštitut za novejšo zgodovino](#)
 • Upravna enota Ljubljana, Krajevni urad Vodice, MKU Vodice, leto 1953, št. 4, str. 22.
 • Upravna enota Ljubljana, Krajevni urad Vodice, Arhiv MKU Vodice, Sklep, R 619/52-7.
 • Farni spominske plošče, Ljubljana 1995, str. 225.
 • Monika Kokalj Kočevnar, Gorenjski domobranec, Lj. 2000, str. 118. Bela knjiga slovenskega protikomunističnega upora 1941-1945, 1985, str. 493.
 • Usadni list FLUK, BIC 1953, št. 7, str. 25.
 • Gradivo NSZ, izročilo Velikonja, župnija Vodice na Gorenjskem, popisni list.
 • Matca mrtvih; Podatki o Slovencih pomoženih po zidovinski Osvobodilni fronti 1941-1945, Cleveland, Ohio USA 1970. Bela knjiga slovenskega protikomunističnega upora 1941-1945, 1985, str. 411.
 • Bela knjiga slovenskega protikomunističnega upora 1941-1945, 1985, str. 411.

Opombe
[Inštitut za novejšo zgodovino](#)
 • Arhiv MKU: s Koroške vrtnje v Teharje.

Slika 11: Podatki na spletni strani SiStory za Alojzija Gubanca iz Vodice, ki je bil s Koroške vrtnjen v Teharje, kjer je bil žrtev povojnih pobojev.³⁶

PODATKI S SPOMINSKIH PLOŠČ V OBČINI VODICE

Podatke o žrtvah druge svetovne vojne v Občini Vodice sva preverjali tudi na spominskih obeležjih, ki se nahajajo v Vodicih pri cerkvi in na pokopališču, v Utiku pri združnem domu, na Skaručni in v Zapogah. Žal so podatki na spominskih obeležjih, razen na spomeniku pri cerkvi, brez letnic. To je predstavljalo še posebno velik problem zato, ker je na seznamu veliko oseb z istim imenom in priimkom. Med letniki 1916–1926 so še posebno pogosti naslednji priimki: priimek Gubanc – 14 (od teh trije Frančiški, dva Janeza in dva Jožefa), priimek Jeraj – 11 (med njimi sta dva Ivana in dva Jožefa) in priimek Podgoršek (med njimi so trije Janezi, dva Frančiška in dva Stanislava). Zato so bili najbolj uporabni podatki s spominskega obeležja pri cerkvi, ki je na naslovnici raziskovalne naloge.

³⁵ SiStory, <https://www.sistory.si/ww2/W0aHGJMBpK6rXdXjfwSf> (13. 1. 2025).

³⁶ SiStory, <https://www.sistory.si/ww2/W0aHGJMBpK6rXdXjfwSf> (13. 1. 2025).

Slika 12: Imena borcev NOV in talcev na spominski plošči pri zadružnem domu v Utiku, 4. 11. 2024.

Slika 13: Spominsko obeležje borcev NOV in talcev na vodiškem pokopališču, 5. 11. 2024.

Slika 14: Slabo vzdrževan spomenik borcev NOV in talcev na Skaručni, 22. 1. 2025.

Slika 15: Del spomenika pri vodiški cerkvi z imeni žrtev v nemški vojski, medvojnega nasilja in poveljnih pobojev, 9. 12. 2024.

PODATKI IZ STATUSA ANIMARUMA ŽUPNIJE VODICE

Po vnosu vseh omenjenih podatkov je ostalo kar nekaj oseb, za katere ni bilo nobenih podatkov. Želeli sva ugotoviti vsaj to, ali so vojno preživeli ali ne. Zato sva si med novoletnimi počitnicami vzeli dva dneva časa, da sva natančno pregledali Status animarum Župnije Vodice za vsa naselja v Občini Vodice. Če sva zasledili podatek, da so se moški z najinega seznama po vojni poročili, je bil za naju to dokaz, da so vojno preživeli. Da pa sva svoje podatke lahko na ta način preverili in dopolnili, gre posebna zahvala župniku Francu Mervarju, ki nama je vpogled v Status animarum za to raziskavo omogočil.

PODATKI IZ ARHIVA KRAJEVNEGA ODBORA ZZB NOB VODICE

Na koncu so nama manjkali le še podatki o preživelih borcih NOV. Zato sva se obrnili na Krajevni odbor Zveze združenj borcev za vrednote NOB (ZZB NOB) Vodice.³⁷ Franc Durič,

³⁷ »ZZB NOV Slovenije je bila ustanovljena 4. julija 1948, po naključju torej le teden dni po objavi resolucije Informbiroja, s katero je bila KPJ izključena iz te organizacije. /.../ V prvih letih je Zveza delovala predvsem na humanitarnem področju, skrbela za vojne sirote in otroke padlih udeležencev osvobodilnega boja ter članom pomagala urejati invalidnine, pokojninsko dobo ...« Novembra 1968 je slovenska ZZB podprla ustanovitev organov teritorialne obrambe, katere pomen se je posebej

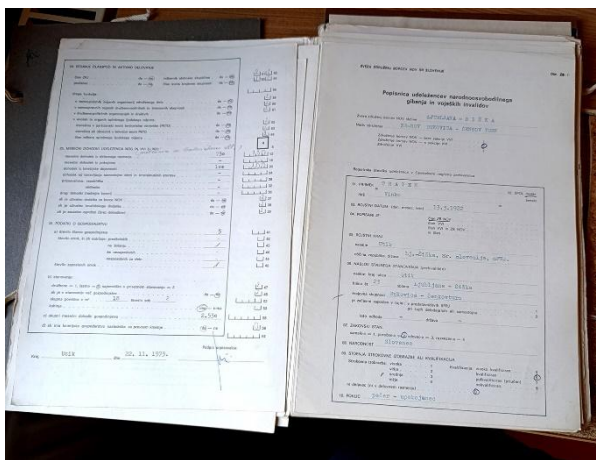
predsednik Krajevnega odbora ZZB NOB Vodice, nama je zaupal arhiv, v katerem so bili popisni listi članov iz leta 1973. Iz teh sva izpisali pomembne podatke o članih, ki so bili rojeni v letih 1916–1926. Izmed izpisanih sva izločili člane KO ZZB NOB Vodice, ki so se v Občino Vodice priselili po drugi svetovni vojni. To so bili: Stanko Hvale, Ivan Igljč, Jože Prelec, Karol Rajterič, Anton Slapar in Viktor Živec.

Preglednica 1: Člani Krajevnega odbora ZZB NOB Vodice, rojeni v letih 1916–1926 in stanujoči v Občini Vodice

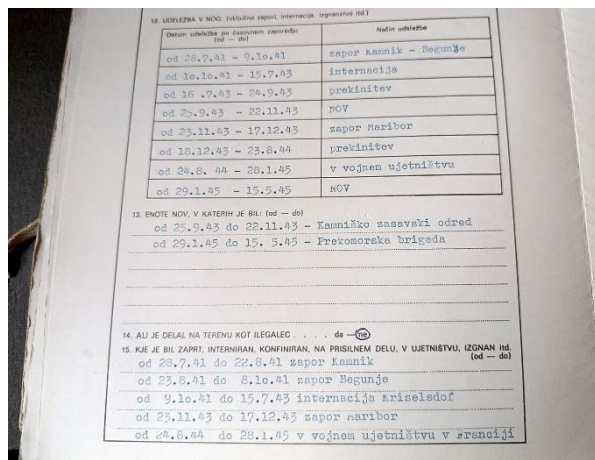
<i>Priimek in ime</i>	<i>roj.</i>	<i>naslov</i>	<i>opis delovanja in funkcija</i>
Bravhar Jože	8. 10. 1921	Repnje 38	15. 3. 1944–15. 5. 1945 NOV, 1. jugoslovanska brigada, formirana v Sovjetski zvezi (vodnik, mlajši vodnik)
Cankar Primož	12. 7. 1923	Vodice 41	8. 5. 1944–15. 5. 1945, 11. makedonska udarna tikveška brigada, 41. divizija, Makedonija (borec)
Gubanc Ludvik	16. 9. 1919	Vodice 83	16. 9. 1944–9. 4. 1945 (borec NOV), Jeseniško–Bohinjski odred, 10. 4. 1945–15. 5. 1945 Vojkova brigada, zaprt v Ljubljani (borec)
Hočevar Valentin	2. 3. 1926	roj. v Lj., Zapoge 6	17. 4. 1943–14. 7. 1943 na terenu v mlad. organ. Zapoge–Hraše, 15. 7. 1943–20. 2. 1944 v SKOJ-u, 21. 2. 1944–15. 5. 1945 NOV Gorenjski odred–Kokrški odred (mlad. inštruktor brigade, ml. vodnik)
Jeraj Rafael	10. 10. 1921	Vodice 146	okt. 1943–jun. 1944 aktivno org. delo, jun. 1944–15. 5. 1945 zapor (Celovec)
Jereb Franc	23. 12. 1919	Vodice 93	kurirsko delo, Kamniško-Savinjski odred, 4. relejna linija - obvešč. center, 4. operativne cone 24. 11. 1943–15. 5. 1945
Keržič Jože	8. 4. 1926	Vodice 51	11. 9. 1944–15. 5. 1945 NOV, 5. prekomorska brigada , Cankarjeva brigada
Lah Franc	21. 9. 1916	Vodice 106	13. 10. 1942–30. 3. 1944 (aktivist), 31. 3. 1944–15. 5. 1945 NOV, Rašiška četa (borec)
Podboršek Anton	15. 1. 1926	roj. Utik 4, Vodice 44	15. 8. 1942–15. 5. 1945 NOV, 12. Slavonska udarna proletarska brigada, 6. korpus tehnika, 4. armija (poročnik)
Polajnar Jakob	29. 7. 1925	r. Hraše, Vodice 147	avg. 1944–15. 5. 1945, 5. prekomorska brigada , Edinburg Škotska (vojaški starešina, starejši vodnik)
Traven Štefan	22. 7. 1923	Vodice 107	4. 1. 1945–15. 5. 1945, prekomorska brigada (borec)
Žerovnik Milan	24. 9. 1924	r. Zapoge 19	NOV: 17. 6. 1944–15. 5. 1945
Žitnik Mihael	29. 9. 1919	Vodice 139a	7. 4. 1941–6. 1. 1942 internacija – Berlin okolica , 1. 10. 1942–1. 11. 1943 (akt.-org. sodel.), 1. 11. 1943–15. 5. 1945 borec NOV, Šlandrova brigada (namestnik komand. bataljona, poročnik)
Pustovrh Andrej	25. 3. 1926	Povodje	8. 1. 1944–mar. 1944 Begunje , marec 1944–19. 7. 1945 Vojzenoje–Nirenberg (zapori, ujetništvo)
Vode Mirko	31. 3. 1919	Skaručna	13. 4. 1941–30. 5. 1942 Avstrija (zapori, ujetništvo)
Vode Ciril	26. 5. 1921	Skaručna	v zaporih: 22. 7.–avg. 1941 v Škofji Loki, avg. 1941–sept. 1941 v Begunjah (zapori, ujetništvo)
Gosar Jernej	11. 8. 1922	Selo 21	25. 4. 1944–15. 5. 1945 NOV, Kokrški odred III. grupa, I. brigada II. divizija KNOJ-a
Gubanec Janez	4. 8. 1925	Selo, Utik 13	22. 3. 1944–15. 5. 1945 NOV, 22. 3.–9. 11. Bazoviška brigada, 10. 11. 1944–15. 5. 1945 obr. bataljon VII. korpusa (mlajši vodnik, intendant)
Gubanec Jožef	22. 2. 1924	Vesca 6	15. 4. 1944–15. 5. 1945 NOV, Koroški bataljon VDV-OBKM (podporočnik, komandir čete, vodnik)

potrdil ob agresiji na Slovenijo 1991. Vir: dr. Nevenka Troha, dr. Matjaž Kmecl: 70 let Zveze borcev, zloženka, Ljubljana, ZZB NOB Slovenije, julij 2018.

Ramovž Franc	11. 2. 1919	Koseze 15	15. 10.–15. 12. 1943 VI. SNOUB Slavko Šlander, 16. 12. 1943–15. 5. 1945, Dolenjski odred (politkomisar čete, poročnik)
Rosulnik Feliks	1. 9. 1919	Šinkov Turn 40	16. 5. 1942–15. 7. 1943 prisilno delo Nemčija, 16. 7.–9. 10. 1943 NOV (ilegalec), 10. 10. 1943–15. 5. 1945 NOV, SNOUB Slavko Šlander (komandir brigadne zaščite)
Traven Vinko	13. 3. 1922	Utik 23	28. 7. –9. 10. 1941 zapor Kamnik-Begunje, 10. 10. 1941–15. 7. 1943 internacija, 25. 9.–22. 11. 1943 NOV Kamniško-Zasavski odred, 23. 11. –17. 12. 1943 zapor Maribor, 24. 8. 1944–28. 1. 1945 vojno ujetništvo, 29. 1. –15. 5. 1945 NOV Prekomorska brigada
Žnidar Maks	11. 9. 1925	Komenda, Utik 18	27. 4.–10. 7. 1944, Gorenjski odred, 11. 7. –1. 9. 1944, štab XXXI divizije, 2. 9. 1944–15. 5. 1945, Janko Premrl Vojsko SNOUB (obveščevalni oficir, vodnik, poročnik)

Slika 16: Naslovnna stran popisnice za Vinka Travn. Obrazec nosi naslov: Popisnica udeležencev narodnoosvobodilnega gibanja in vojnih invalidov (arhiv ZZB NOB Vodice).

Slika 17: Druga stran popisnice za Vinka Travn, iz katere izvemo, da je bil 24. 8. 1944 do 28. 1. 1945 v vojnem ujetništvu v Franciji, nato pa v prekomorski brigadi (arhiv ZZB NOB Vodice).

Iz preglednice je razvidno, da je bilo v Krajevnem odboru ZZB NOB 22 udeležencev Narodno osvobodilne vojske in partizanskih odredov Slovenije (NOV in POS). Od teh štirje niso bili mobilizirani v nemško vojsko, ker so bili v času naborov v ujetništvu ali v internaciji³⁸ ali pa so bili aktivisti ali pripadniki partizanskih enot. Npr. Traven Vinko, roj. 13. 3. 1922, je bil v času prisilne mobilizacije v nemško vojsko v **internaciji**, a izgleda, da je bil kasneje vseeno prisilno mobiliziran, saj se je 24. 8. 1944 znašel v vojnem ujetništvu, nato pa v prekomorski brigadi. Poleg njega sta bila še dva borca v prekomorskih brigadah (Jože Keržič in Jakob Polajnar), eden pa se je v Sovjetski zvezi priključil 1. jugoslovanski brigadi (Jože Bravhar).

Kako pomembno je bilo slediti rojstnim podatkom, pove primer Vinka Travn. V Arhivu RS sva našli zapis o **Vinku Travn**, roj. **24. 7. 1920**, ki je bil 8. 11. 1944 zajet od Angležev in je ostal v ujetništvu do 29. 3. 1946 kot stražar. Kakor vidimo iz zgornjih podatkov, pa je bil **Vinko Traven**, roj. **13. 5. 1922**, v vojnem ujetništvu v Franciji od 24. 8. 1944 do 28. 1. 1945, nato pa se je priključil prekomorski brigadi.

³⁸ Internacija: prisilno bivanje pod nadzorstvom na določenem mestu, navadno v taborišču, <https://fran.si/iskanje?View=1&hs=1&Query=internacija> (13. 1. 2025).

V popisnicah, ki so ohranjene v arhivu Krajevnega odbora ZZB NOB Vodice, so bili dragoceni podatki o medvojni usodi članov te organizacije. Popise so izvajali leta 1973, zato je možno, da borci NOV in aktivisti OF, ki so umrli pred tem letom, niso bili popisani. Poleg tega v popisih manjkajo tudi vsi tisti, ki so se po vojni odselili v drugi kraj in zaradi tega niso bili člani vodiškega KO ZZB NOB. Predvidevava, da se je več mladih fantov z območja Občine Vodice po vojni poročilo v druge občine in so bili člani v tamkajšnjih krajevnih odborov ZZB NOB.

Cilj Krajevnega odbora ZZB NOB Vodice ni bil popis vseh udeležencev NOV na območju občine. Iz seznamov je razvidno, da so stalno šteli svoje člane in črtali tiste, ki so umrli. Zaradi tega bi potrebovali dodatno raziskavo, da bi ugotovili dejansko število pripadnikov NOV POS iz Občine Vodice. Na osnovi razpoložljivih podatkov o moških, rojenih v letih 1916–1926, pa je razvidno, da so v partizanske enote večinoma prestopili po prisilni mobilizaciji v nemško vojsko, iz katere so dezertirali. To dokazujejo dokumenti OLO Kamnik, kjer so podane izjave o padlih soborcih, pa tudi podatki iz arhiva KO ZZB NOB Vodice. Med njimi sva našli tri prisilne mobilizirance, ki so bili priče dogodkov, v katerih so umrli njihovi soborci.

2.2 VOJNE USODE MOŠKIH VODIŠKE OBČINE, ROJENIH V LETIH 1916–1926

Na območju vodiške občine je bilo v obdobju druge svetovne vojne **315** moških, ki so bili rojeni v letih 1916–1926. V razporeditvi števila moških po rojstnih letih je opazna manjša rodnost v času prve svetovne vojne, npr. rojenih leta 1916 je bilo samo 10 (3 %). Največji delež predstavljajo moški, rojeni leta 1925 (15 %), nato rojeni leta 1922 (13 %) itd., kakor prikazuje spodnja preglednica.

Preglednica 2: Število moških vodiške občine po letu rojstva v vojaških enotah in drugje

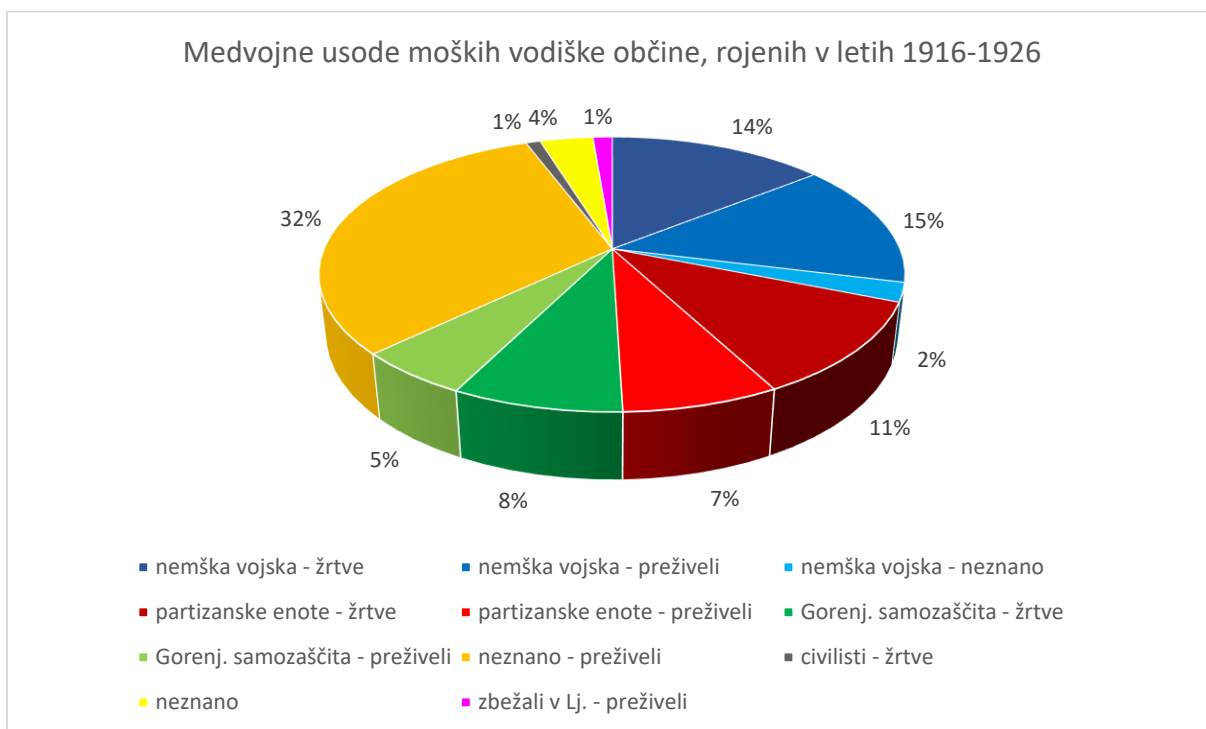
Leto rojstva	v nemški vojski	v partizanskih enotah	Gorenjska samozaščita	neznana voj. vloga	talci in drugi	skupaj	delež v %
1916	0	1	3	6	0	10	3
1917	2	1	1	9	0	13	4
1918	4	0	3	8	0	15	5
1919	4	8	2	9	0	23	7
1920	10	4	2	10	0	26	8
1921	13	8	4	12	2	39	12
1922	17	6	6	12	1	42	13
1923	11	5	7	13	1	37	12
1924	8	8	4	9	1	30	10
1925	19	8	5	11	3	46	15
1926	10	5	5	13	1	34	11
skupaj	98	54	42	112	9	315	100

Preglednica 3: Usode moških vodiške občine, rojene v letih 1916–1926

Vojna vloga in usoda	število	delež (%)
nemška vojska - preživeli	46	15
nemška vojska – žrtve	45	14
nemška vojska – neznano	7	2
partizanske enote – preživeli	23	7
aktivisti OF, partiz. – žrtve	35	11
Gorenj.samozaščita – preživeli	17	5
Gorenj. samozaščita – žrtve	25	8
neznano – preživeli	99	32
civilisti in neznano – žrtve	3	1
neznano	11	4
zbežali v Ljubljano –preživeli	4	1
vseh moških skupaj	315	100 %

skupaj – žrtve	108	34
skupaj – preživeli	185	60
skupaj – neznano	18	6

Večina moških vodiške občine, rojene v letih 1916–1926, je bila leta 1943 prisilno mobilizirana v nemško vojsko. Pred prisilno mobilizacijo je umrlo pet moških, ki so bili ustreljeni kot talci ali so bili ubiti doma, štirje pa so zbežali v Ljubljano. Nekateri so že od začetka vojne delovali kot aktivisti OF ali pa so se priključili partizanskim enotam pred mobilizacijo v nemško vojsko. Po najinih podatkih je bilo takšnih vsaj 10. Mnogi so dezertirali iz nemške vojske in se priključili partizanskim enotam, po ustanovitvi domobranskih postojank sredi leta 1944 pa tudi domobrancem. Za 32 % moških, rojenih v letih 1916–1926, nisva uspeli ugotoviti njihove vojne vloge, ugotovili sva le, da so vojno preživeli.

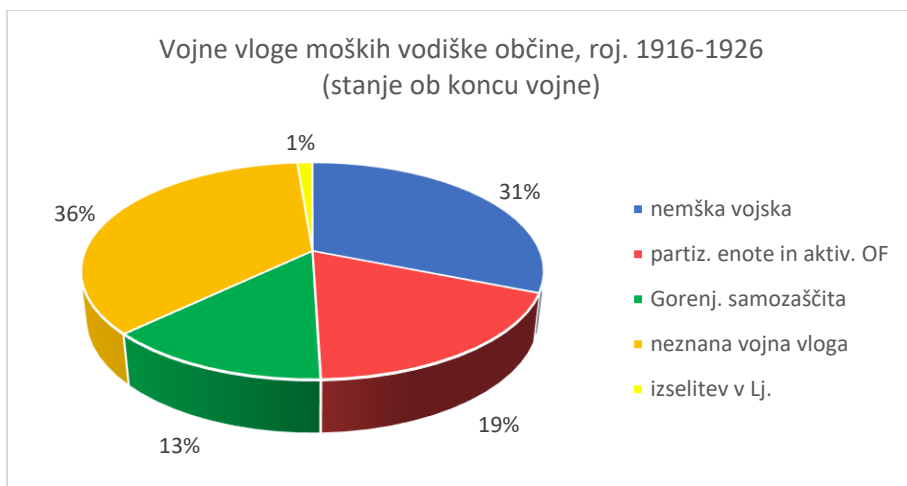

Vojne vloge moških vodiške občine, rojenih v letih 1916–1926

Preglednica 4: Vojne vloge moških vodiške občine, rojenih v letih 1916–1926, ob koncu vojne

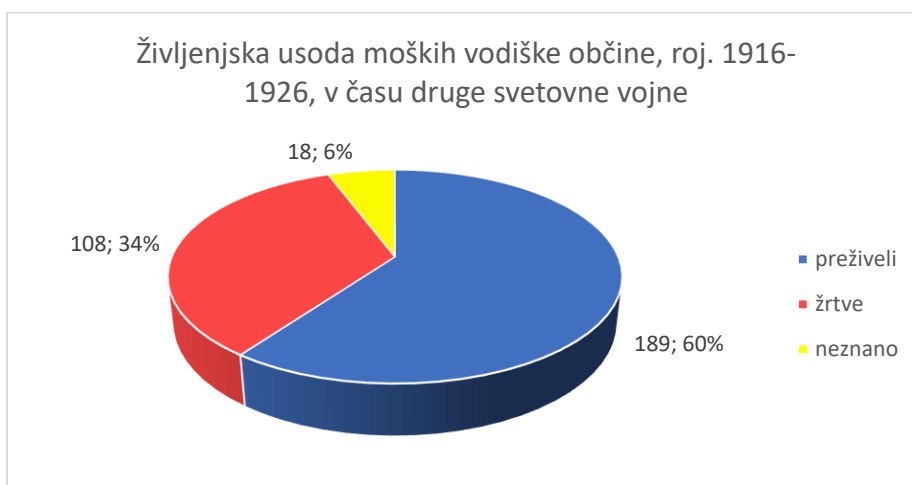
<i>Vojna vloga</i>	<i>žrtve</i>	<i>preživeli</i>	<i>neznano</i>	<i>skupaj</i>
nemška vojska	45	46	7	98
partiz. enote, aktiv. OF	35	23	0	58
Gorenjska samozaščita	25	17	0	42
vojni status neznan	3*	99	11	113
izselitev v Ljubljano	0	4	0	4
skupaj	108	189	18	315

* dva ustreljena kot civilista (Burnik Janez, Robida Ivan), razlog smrti za enega ni znan.

Glede na razpoložljive podatke ugotavljamo, da je bilo 31 % moških v enotah nemške vojske (glede na članstvo v kranjskem društvu prisilno mobiliziranih, dejansko še veliko več, a za njih nimava podatkov), 19 % v partizanskih enotah ali pa so bili aktivisti OF, 13 % pa jih je bilo v enotah Gorenjske samozaščite. Za dobro tretjino moških (36 %) nisva uspeli dobiti podatkov o njihovi vojni vlogi, 1 % pa predstavljajo moški, ki so 1941 zbežali v Ljubljano.

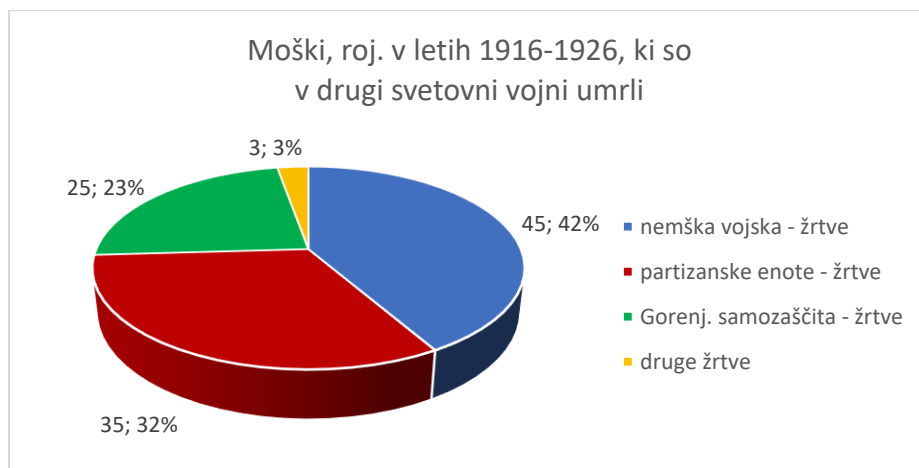
Življenjske usode moških vodiške občine, rojenih v letih 1916–1926

Usode generacije moških, ki so bile zaradi vojne najbolj prizadete, so bile različne. Na osnovi pridobljenih podatkov ugotavljamo, da je 60 % (189) moških vodiške občine, rojenih v letih 1916–1926, preživel vojno, 34 % (108) jih je umrlo, za 6 % (20) moških pa podatkov nisva uspeli pridobiti.

Žrtve med moškimi vodiške občine, rojenimi v letih 1916–1926

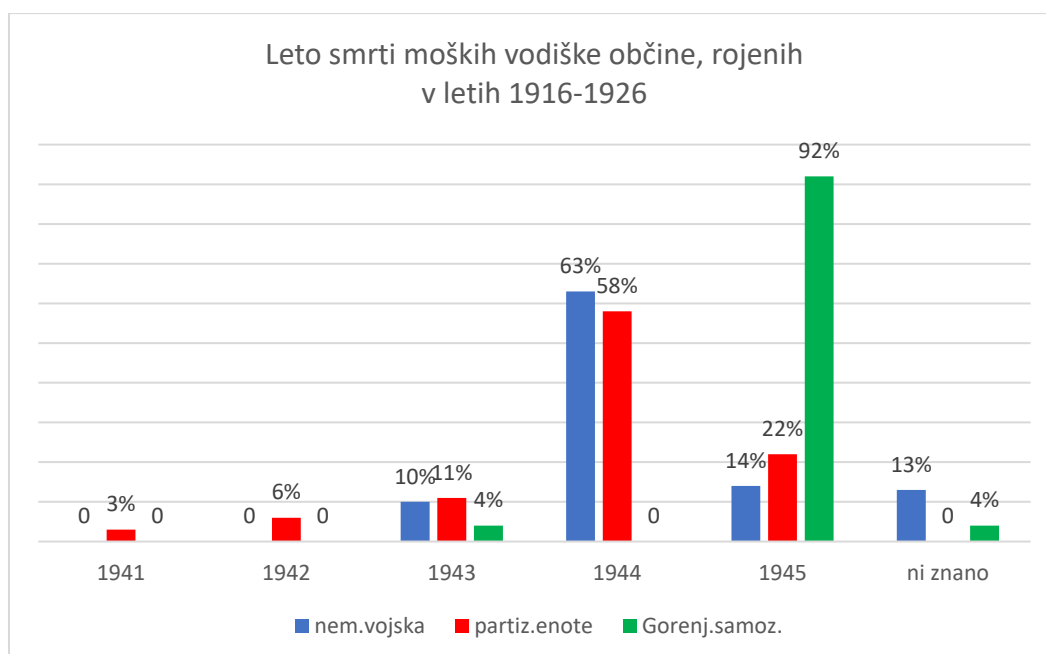
Skupaj je bilo med moškimi vodiške občine, rojenimi v letih 1916–1926, **108 žrtev**. Delež žrtev po vojnih vlogah prikazuje spodnji grafikon.

Med vsemi žrtvami teh letnikov jih je bilo 42 % v nemški vojski, 32 % v partizanskih enotah z aktivisti OF, 23 % v Gorenjski samozaščiti, ostale žrtve pa so bile med civilisti.

Preglednica 5: Leto smrti moških vodiške občine, rojenih v letih 1916–1926

Leto smrti	nem. vojska	partiz. enote	Gorenj. samoz.
1941	0	1	0
1942	0	2	0
1943	5	4	1
1944	33	21	0
1945	7	8	23
ni znano	7	0	1
	52	36	25

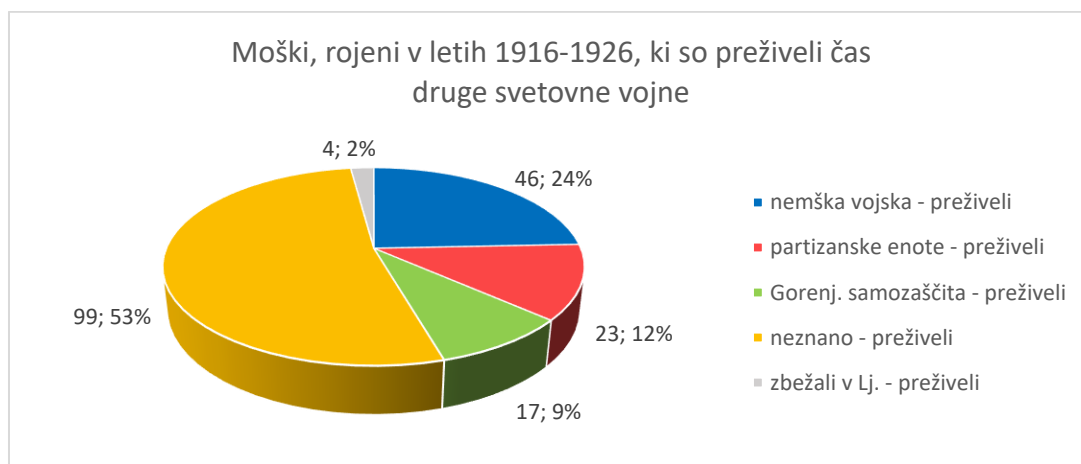
Večina žrtev v nemški vojski je umrla leta 1944 (63 %), istega leta tudi večina žrtev v partizanskih enotah (58 %), večina žrtev v Gorenjski samozaščiti (92 %) pa je umrla leta 1945 zaradi povojnih pobojev.

Mobilizirani moški vodiške občine v nemško vojsko

Predpostavljamo, da so bili vsi moški, rojeni v letih 1916–1926, vpoklicani v nemško vojsko. Izjeme so 11 moških, ki so prej odšli v partizanske enote, so bili v internaciji in po zaporih (Hočevnar Valentin, Lah Frančišek, Podboršek Anton, Rosulnik Feliks in Žitnik Mihael) ali so prej umrli (Belec Vincencij, Burnik Janez, Dermastja Srečko, Dermastja Pavel, Drešar Jožef, Kristan Drago, Kristan Janez, Robida Ivan ter Stanonik Jože, Sešek Franc). K tem moramo dodati še štiri moške iz učiteljskih družin, ki so leta 1941 zbežali v Ljubljano. Glede na to ugotovimo, da je bilo iz vodiške občine **prisilno mobiliziranih v nemško vojsko 296 moških**.

Glede na pridobljene podatke ugotavljamo, da je **96 mobilizirancev v nemško vojsko (32 %) dezertiralo** iz nje. 54 se jih pridružilo partizanskim enotam, 42 pa Gorenjski samozaščiti.

Med preživeli moškimi je največ tistih, za katere njihove vojne vloge nisva ugotovili (53 %). Med ostalimi preživeli je bilo 24 % prisilnih mobilizirancev v nemško vojsko, ki so se včlanili v kranjsko društvo prisilnih mobilizirancev, 12 % pripadnikov partizanskih enot in 9 % pripadnikov Gorenjske samozaščite.

Prisilni mobiliziranci, ki so v nemški vojski ostali do konca vojne, so bili **v sovjetskem ali angleško-ameriškem ujetništvu**. O tem imamo podatke le za nekatere, npr. Špenko Jože, Štirn Jožef in Traven Jožef so bili v ameriškem ujetništvu, Traven Vincenc in Vrtačnik Franc v angleškem ujetništvu, v sovjetskem ujetništvu pa sta bila Mirko Bohinc in Kunstelj Franc. Nekateri so v sovjetskem ujetništvu tudi umrli, npr. Bida Jožef. Dobro so nama znane razmere v sovjetskem ujetništvu v Auschwitzu na Poljskem, ki ga je preživel Franc Kunstelj v času od 10. 5. do 27. 8. 1945.³⁹

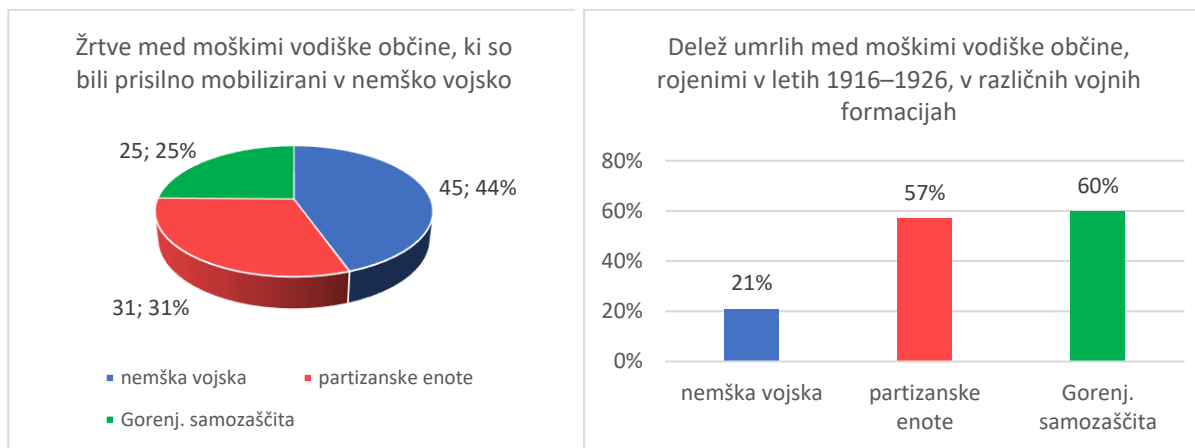
V angleško-ameriškem ujetništvu so konec leta 1944 organizirali **prekomorske brigade**, ki so januarja 1945 preko Italije prišle v Split in se do konca vojne borile v partizanskih enotah. V prekomorskih brigadah so bili npr. Keržič Jožef, Koritnik Jožef, Perne Anton, Polajnar Jakob, Traven Vinko, Traven Štefan in Žebovec Frančišek. Vsi so vojno preživeli.

Nemški mobiliziranci v sovjetskem ujetništvu so oktobra 1944 organizirali **1. jugoslovansko brigado** in kasneje še drugo. Obe sta prišli v Jugoslavijo in se borili na strani partizanskih oboroženih enot, kjer je večina tudi izgubila življenje. Pripadnikov teh brigad je bilo kar nekaj tudi med moškimi vodiške občine, npr. Bravhar Jožef, Kosec Frančišek, Kosec Stanislav in Teran Janez. Vsi, razen Bravhar Jožefa, so umrli v Srbiji, kjer so bili žrtve četnikov.

³⁹ Vilma Vrtačnik Merčun, Melita Sodnik: Prisilna mobilizacija v nemško vojsko med drugo svetovno vojno. Spomini Franca Kunstlja s Sela pri Vodica, revija Zgodovina v šoli, Ljubljana, Zavod RS za šolstvo, letnik 31, št. 2, 2023, str. 15-37.

Žrtve med prisilnimi mobiliziranci v nemško vojsko, ki so iz nje dezertirali ali pa so tam umrli

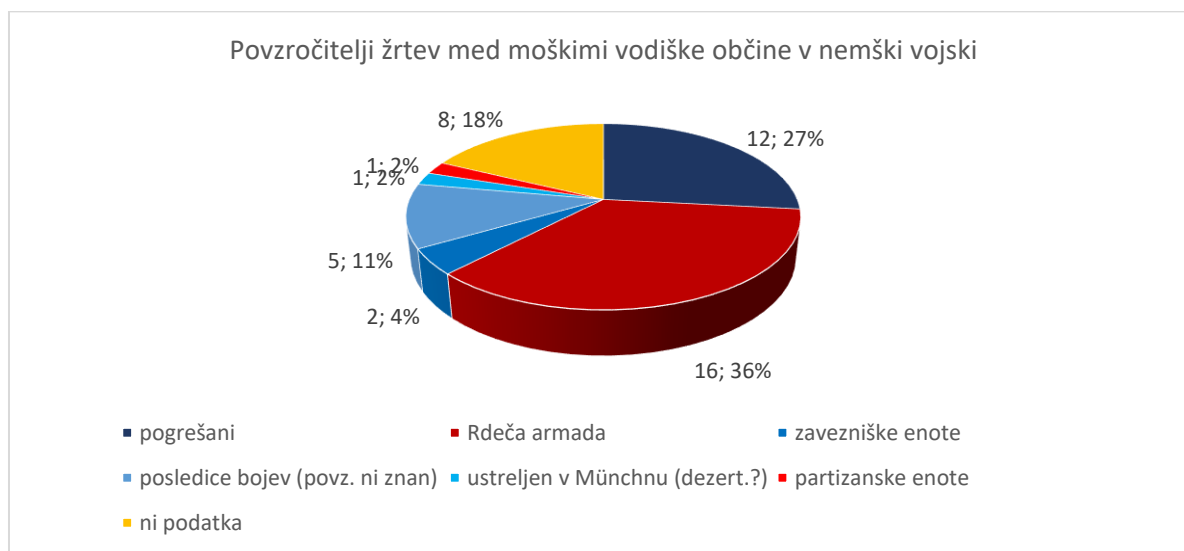
Če podrobneje pogledava podatke o prisilnih mobilizirancih v nemško vojsko, ki so tam umrli ali pa so dezertirali iz nje, ugotoviva, da jih je 44 % padlo v nemški vojski, 31 % v partizanskih enotah in 25 % v Gorenjski samozaščiti.

Glede na vse prisilno mobilizirane moške vodiške občine, ki so vojno preživel ali so bili žrtve v različnih vojnih formacijah, ugotoviva, da je bilo v nemški vojski 21 % žrtev, v partizanskih enotah 57 % in 60 % v Gorenjski samozaščiti.

Povzročitelji žrtev med moškimi vodiške občine, rojenimi v letih 1916–1926

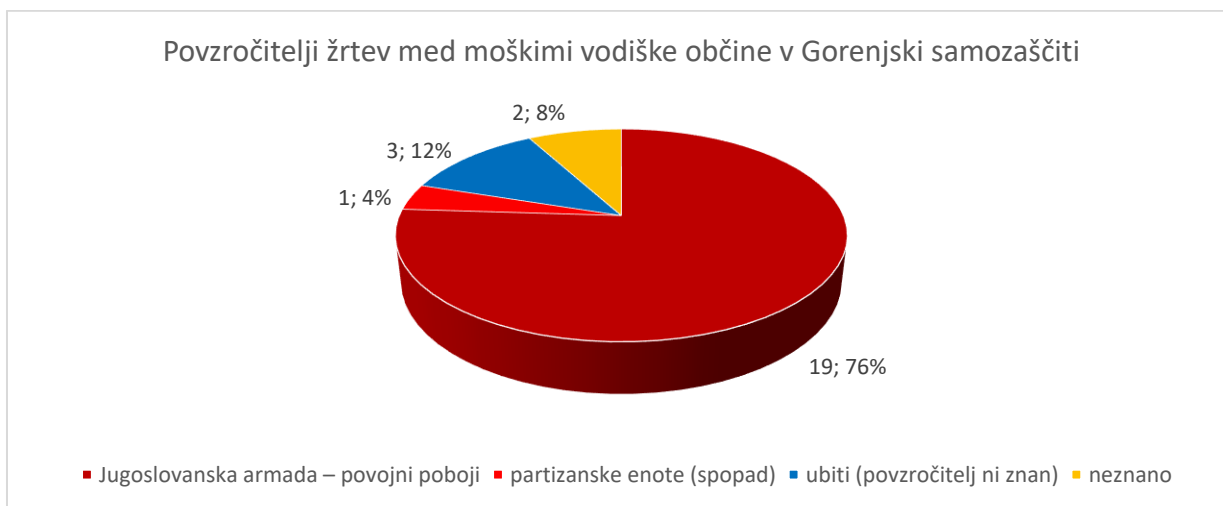
Povzročitelje žrtev v številu in deležih prikazujejo spodnji grafični prikazi.

Povzročiteljica večine žrtev med moškimi vodiške občine, ki so bili v nemški vojski, je bila Rdeča armada. Za 36 % žrtev je to znano, za 27 % pogrešanih in 11 % umrlih v spopadih pa to lahko le predvidevamo. Jamšek Ivan pa je bil ustreljen v Münchnu. Sklepava, da je bil razlog neuspela dezertacija iz nemške vojske.

31 žrtev je bilo med moškimi vodiške občine v partizanskih enotah. Večino teh (58 %) so povzročile nemške okupacijske enote, 13 % četniki v Srbiji, 6 % Gorenjska samozaščita, za 13 % pa povzročitelj ni znan. Preseneča pa, da je bilo 10 % žrtev lastnih partizanskih enot, kar pomeni, da je šlo za nesoglasja znotraj samih partizanskih enot ali pa nesreče.

Zaradi poveljnih pobojev, ki jih je takoj po koncu vojne izvedla Jugoslovanska armada, je umrlo 60 % pripadnikov Gorenjske samozaščite ali največ med vsemi vojaškimi formacijami. V primeru, da poveljnih pobojev ne bi bilo, pa bi bilo med pripadniki Gorenjske samozaščite najmanj žrtev. Kakor vidimo iz zgornjega prikaza, poveljni poboji predstavljajo kar 76 % vseh žrtev v Gorenjski samozaščiti, od partizanskih enot je bil v spopadu ubit le en pripadnik Gorenjske samozaščite (Žgajnar Viktor), za vse ostale pa povzročitelj ni znan.

2.2.1 ŽRTVE V ČASU VOJNE PRED PRISILNO MOBILIZACIJO V NEMŠKO VOJSKO V LETU 1943

Oborožen odpor proti okupatorju je po nemškem napadu na Sovjetsko zvezo organizirala Osvobodilna fronta.⁴⁰ Najbolj organiziran je bil začetek oborožene vstaje na Kamniškem,⁴¹ kamor je spadalo tudi območje Občine Vodice. Pet moških, rojenih v letih 1916–1926, ki so

⁴⁰ Jelka Miranda Razpotnik, Damjan Snoj, 2015, str. 103.

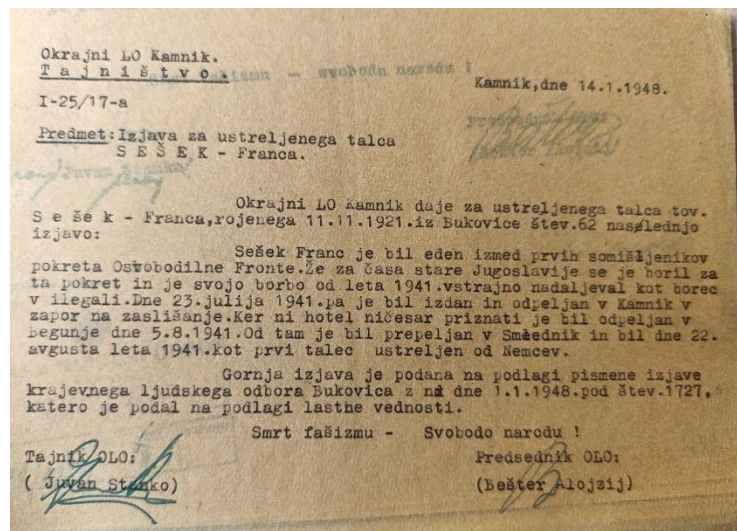
⁴¹ Monika Kokalj Kočevar, *Gorenjski domobranec*, Ljubljana, Monika Kokalj Kočevar, 2000, Gorenjski kraji in ljudje / Gorenjski muzej Kranj, 2000, str. 16.

bili med prvimi aktivisti OF na vodiškem območju, je umrlo že pred prisilno mobilizacijo v nemško vojsko. To so bili: Jožef Drešar iz Repenj, Pavel Dermastja in Feliks Dermastja s Skaručne, Janez Burnik z Vojskega in Franc Sešek iz Bukovice. Tri izmed njih so nemške okupatorske enote ustrelile kot talce: Franca Seška 22. 8. 1941, Feliksa Dermastjo 17. 2. 1942 in Jožefa Drešarja 28. 6. 1942. Pavel Dermastja je umrl leta 1941 (vzroka nisva ugotovili), Janez Burnik pa je bil ubit doma leta 1942.

Franco Sešek je bil med talci ena prvih žrtev nemškega okupatorja. Dogodek in okoliščine opisuje naslednji zapis: »22. avgusta 1941 je nacistični okupator ubil prve talce na Slovenskem. Privezane na drevo, sedaj stoječe pred parkiriščem golf kluba Smlednik, jim je prevezal oči in jim vzel življenje. Franc Sešek, en od teh petih talcev, pa le-to ni dovolil. Njegova slika, kako gleda sovražnika naravnost v oči, ko se ta pripravlja, da mu vzame življenje, se je razširila po celi Evropi kot znak upora. Njemu in drugim štirim talcem, ki so na ta dan izgubili življenje, Zveza združenja borcev za vrednote NOB Občine Medvode vsako leto organizira spominsko slovesnost. Zgodovinski oris dogodka: Po ustanovitvi Kamniškega bataljona so partizani na eni od načrtovanih akcij želeli izvesti atentat na višjega nemškega oficirja, vendar sta se po spletu okoliščin prav takrat v avtu po tej cesti peljala takratni župan baron Lazarini in njegova žena Gerta, ki so jo partizani v napadu tudi ubili. Ko so Nemci spoznali, da je bil napad v bistvu namenjen njim, so imeli namen vse moške, stare od 16 do 65 let, odpeljati in vas požgati. Po posredovanju barona Lazarinija, češ da domačini nimajo nič zraven, so se Nemci odločili, da za kazen ustrelijo pet talcev. Pripeljali so jih iz taborišča v Begunjah in jih 22. avgusta na tem mestu ubili. Fotografije pa so posredovali v javnosti. Ena najbolj znanih fotografij, fotografija Franca Seška iz Bukovice, ki ni pustil, da bi mu čez oči nataknili prevezo, je nastala prav na mestu, kjer je danes spomenik talcem. Življenje so takrat izgubili še Franc Poznik, Božidar Repič, Anton Jeglič in Ivan Pregel iz Kamnika.«⁴²

Slika 18: Franc Sešek, aktivist OF iz Bukovice, ustreljen kot talec v gozdu pri Smledniku (arhiv ZZB NOB).

Slika 19: Izjava OLO Kamnik o talcu Francu Sešku.⁴³ Bil je med prvimi aktivisti OF. 23. 7. 1941 je bil izdan in odpeljan v Kamnik, 5. 8. 1941 pa v begunjske zapore. 22. 8. 1941 so ga Nemci v Smledniku ustrelili kot prvega talca.

⁴² ZZB NOB, <https://www.facebook.com/zvezaborcev/posts/22-avgusta-1941-je-nacisti%C4%8Dni-okupator-ubil-prve-talce-na-slovenskem-privezane-n/678857960936202/> (27. 1. 2025).

⁴³ Okrajni LO Kamnik, Tajništvo, I – št. 241/719, Izjava za ustreljenega talca Sešek Franca, predsednik Bešter Alojz, Kamnik, 14. 1. 1948, ZAL, KAM 17, OLO Kamnik, Tehnična enota 42.

2.2.2 IZSELJENI V LETU 1941

Štirje moški bi bili prisilno mobilizirani, če se ne bi že leta 1941 izselili v Ljubljano. Vsi štirje so bili člani učiteljskih družin, ki so bile leta 1941 izseljene. Bojan in Božidar Inkret sta bila sinova predvojnega učitelja Alfonza Inkreta v Šinkovem Turnu. V šolski kroniki je o Inkretovi družini naslednji zapis: »Tov. šolskega upravitelja so Nemci 27. maja 1941 odpeljali v Št. Vid in ga zaprli. Od tam so ga 7. julija 1941 transportirali v Srbijo. Njegova družina je 8. julija 1941 zbežala v Ljubljano.«⁴⁴ Podobno usodo sta imela verjetno tudi sinova vodiškega nadučitelja: Anton Pavel Terpin in Boris Anton Janez Terpin. Nadučiteljeva družina je pred vojno stanovala na naslovu Vodice 121.

2.2.3 USODE PRISILNIH MOBILIZIRANCEV V NEMŠKO VOJSKO

Zbrani podatki nama omogočajo podrobnejši pregled števila pripadnikov različnih vojnih enot po naseljih vodiške občine in po letu rojstva. Krajevni leksikon Slovenije navaja, da je bilo v Občini Vodice leta 1931 **2584 prebivalcev**, leta 1961 pa 2911.⁴⁵ Krajevni leksikon Slovenije iz leta 1971 navaja še podatke o številu prebivalstva leta 1948, ko je na območju Vodice **2695 prebivalcev**.⁴⁶ Glede na to, da za leto 1941 ni podatkov in da je bilo leta 1948 le 111 prebivalcev več kot 17 let prej, sva za izhodišče vzeli število prebivalcev leta 1931. Generacije moških, rojenih v letih 1916–1926, predstavljajo 12 % prebivalstva leta 1931.

Preglednica 6: Število vseh prebivalcev po krajih sedanje Občine Vodice leta 1931⁴⁷

<i>Kraj</i>	<i>vsi prebivalci 1931</i>	<i>odstotek prebivalstva</i>
Bukovica pri Vodicach	310	12
Dobruša	74	3
Dornice	46	2
Koseze	70	3
Polje pri Vodicach	164	6
Repnje	280	11
Selo pri Vodicach	171	7
Skaručna	156	6
Šinkov Turn	165	6
Utik	154	6
Vesca	66	2
Vodice	591	23
Vojsko in Povodje	92 + 17	4
Zapoge in Torovo	188 + 40	9
skupaj	2584	100 %

V kranjsko društvo prisilnih mobilizirancev v nemško vojsko je bilo vpisanih 98 moških z območja Občine Vodice. Domnevamo lahko, da so bili v nemško vojsko prisilno mobilizirani tudi vsi tisti, za katerih ne vemo vojne vloge (112 moških). Glede na to lahko ugotovimo skupno število prisilnih mobilizirancev in delež teh po naseljih Občine Vodice.

Preglednica 7: Število moških, rojenih v letih 1916–1926, ki so bili prisilno mobilizirani v nemško vojsko in moški z neznano vojno vlogo, po kraju rojstva

<i>Usode moških v nemški vojski</i>	<i>nem. voj. žrtve</i>	<i>nem. voj. preživeli</i>	<i>nem. voj. neznano</i>	<i>nem. voj. skupaj</i>	<i>delež nem. voj. v %</i>	<i>delež vseh preb. v %</i>
Vodice	10	13 + 17	2 + 1	43	21	23
Bukovica pri V.	7	6 + 13	1 + 0	27	13	12
Repnje	3	5 + 7	0 + 3	18	9	11

⁴⁴ Osnovna šola Utik, ZAL, LJU 457, Tehnična enota 1.

⁴⁵ Miran Orožen Adamič, Drago Perko, Drago Kladnik: Krajevni leksikon Slovenije, Ljubljana, DZS, 1995, str. 637.

⁴⁶ Krajevni leksikon Slovenije, II. Knjiga, Jedro Osrednje Slovenije in jugovzhodni del, uredil Roman Savnik, Ljubljana, DZS, 1971, str. 375.

⁴⁷ Miran Orožen Adamič, Drago Perko, Drago Kladnik: Krajevni leksikon Slovenije, Ljubljana, DZS, 1995, str. 462–624.

Zapoge in Torovo	6	2 + 5	2 + 2	17	8	9
Selo pri Vodicach	3	2 + 6	0	11	5	7
Šinkov Turn	5	1 + 2	0 + 1	9	4	6
Polje pri Vodicach	1	6 + 6	0	13	6	6
Skaručna	0	3 + 4	0 + 2	9	4	6
Utik	3	1 + 8	1 + 0	13	6	6
Vojsko, Povodje	1	3 + 7	0	11	5	4
Dobruša	0	0 + 6	0 + 1	7	4	3
Koseze	3	3 + 7	0 + 2	15	7	3
Vesca	3	1 + 6	1 + 0	11	5	2
Dornice	0	0 + 5	0 + 1	6	3	2
skupaj	45	46 + 99	7 + 13	210	100	100

Primerjava deležev prisilnih mobilizirancev v nemško vojsko po naseljih se večinoma ujema z deleži prebivalstva po naseljih Občine Vodice.

Preglednica 8: Število moških, ki so bili v nemški vojski in moški z neznano vojno vlogo, po letu rojstva

Leto rojstva	nem. voj. žrtve	nem. voj. preživeli	nem. voj. neznano	nem. voj. skupaj	delež nem. voj. v %	delež vseh moških v %
1916	0	0 + 5	0 + 1	6	3	3
1917	1	1 + 9	0	11	5	4
1918	0	4 + 7	0 + 1	12	6	5
1919	2	2 + 9	0	13	6	7
1920	4	5 + 8	1 + 2	20	10	8
1921	9	4 + 11	0 + 1	25	12	12
1922	6	9 + 10	2 + 2	29	14	13
1923	7	4 + 11	0 + 2	24	11	12
1924	4	3 + 7	1 + 2	17	8	10
1925	8	8 + 10	3 + 1	30	14	15
1926	4	6 + 12	0 + 1	23	11	11
skupaj	45	46 + 99	7 + 13	210	100	100

Primerjamo lahko tudi delež moških v nemški vojski z deležem vseh moških, rojenih v posameznih letih od leta 1916 do leta 1926. Tudi tukaj ni bistvenih razlik med deleži. Nekoliko večji so deleži moških v nemški vojski, ki so bili rojeni v letih 1920, 1922, 1917 in 1928, vendar gre za relativno majhne razlike.

2.2.4 USODE PRIPADNIKOV PARTIZANSKIH ENOT

Podatki o številu moških v partizanskih enotah niso popolni, saj sva dobili le podatke o tistih, ki so bili leta 1973 popisani s strani vodiškega Krajevnega odbora ZZB NOB Vodice. Če kljub temu primerjava delež moških v partizanskih enotah glede na razpoložljive podatke, potem lahko ugotovimo, da jih je nekoliko manj v naslednjih naseljih: Bukovica pri Vodicach, Repnje in Šinkov Turn, opazno več pa jih je v naseljih: Vesca, Vojsko in Povodje ter Utik.

Preglednica 9: Število moških, rojenih v letih 1916–1926, ki so bili ob koncu vojne v partizanskih enotah, po kraju rojstva

Naselje	partiz. enote žrtve	partiz. enote preživeli	partiz. enote skupaj	delež v partiz. enotah v. %	delež vseh preb. v %
Vodice	4	9	13	24	23
Bukovica pri Vodicach	3	1	4	7	12
Repnje	2	1	3	6	11
Zapoge in Torovo	3	2	5	9	9
Selo pri Vodicach	3	2	5	9	7
Šinkov Turn	0	1	1	2	6
Polje pri Vodicach	0	2	2	4	6
Skaručna	4	0	4	7	6

Utik	3	2	5	9	6
Vojsko, Povodje	5	1	6	11	4
Dobruša	2	0	2	4	3
Koseze	0	1	1	2	3
Vesca	2	1	3	6	2
Dornice	0	0	0	0	2
skupaj	31	23	54	100	100

Če razpoložljive podatke po naseljih primerjava z deleži moških po letu rojstva, ugotoviva, da v partizanskih enotah letniki 1918 niso bili zastopani, manj je bilo letnikov 1923 in 1926, precej več pa je bilo letnikov 1919, 1921 in 1924.

Preglednica 10: Število moških, ki so bili ob koncu vojne v partizanskih enotah, po letu rojstva

Leto rojstva	partiz. enote žrtve	partiz. enote preživeli	partiz. enote skupaj	partiz. enote delež v %	delež vseh moških v %
1916	0	1	1	2	3
1917	1	0	1	2	4
1918	0	0	0	0	5
1919	3	5	8	15	7
1920	4	0	4	7	8
1921	6	2	8	15	12
1922	3	3	6	11	13
1923	3	2	5	9	12
1924	5	3	8	15	10
1925	5	3	8	15	15
1926	1	4	5	9	11
skupaj	31	23	54	100	100

2.2.5 USODE PRIPADNIKOV GORENJSKE SAMOZAŠČITE

Glede na to, da se je Gorenjska samozaščita v Vodicaх vzpostavila šele avgusta 1944,⁴⁸ lahko domnevava, da so bili vsi moški, rojeni 1916–1926, prej prisilno v nemški vojski. V času dopusta ali na druge načine so iz nemške vojske dezertirali in se od druge polovice leta 1944 dalje vključevali v Gorenjsko samozaščito.

Preglednica 11: Število moških, rojenih v letih 1916–1926, ki so bili ob koncu vojne v Gorenjski samozaščiti, po kraju rojstva

Naselje	Gorenj. samoz. žrtve.	Gorenj. samoz. preživeli	Gorenj. samoz. skupaj	delež v Gor. samoz. v. %	delež vseh preb. v %
Vodice	11	5	16	38	23
Bukovica pri V.	4	2	6	14	12
Repnje	2	1	3	7	11
Zapoge in Torovo	0	1	1	3	9
Selo pri Vodicaх	0	1	1	2	7
Šinkov Turn	1	0	1	2	6
Polje pri Vodicaх	2	0	2	5	6
Skaručna	1	0	1	2	6
Utik	1	3	4	10	6
Vojsko, Povodje	1	1	2	5	4
Dobruša	0	0	0	0	3
Koseze	2	2	4	10	3
Vesca	0	0	0	0	2
Dornice	0	1	1	2	2
skupaj	25	17	42	100	100

⁴⁸ M. Kokalj Kočevar, 2000, str. 28-29.

Primerjava deležev moških v Gorenjski samozaščiti po krajih pokaže, da je bilo iz nekaterih naselij vodiške občine pripadnikov Gorenjske zaščite precej več kot iz drugih. Naselja z velikim deležem pripadnikov v Gorenjski samozaščiti so bila: Vodice, Koseze in Utik, relativno manj glede na število prebivalcev pa jih je bilo iz Repenj, Zapog in Torovega, Sela pri Vodicah, Šinkovega Turna in Skaručne, na Dobruši in v Vesci pa pripadnikov Gorenjske samozaščite sploh ni bilo.

Preglednica 12: Število moških, ki so bili ob koncu vojne v Gorenjski samozaščiti, po letu rojstva

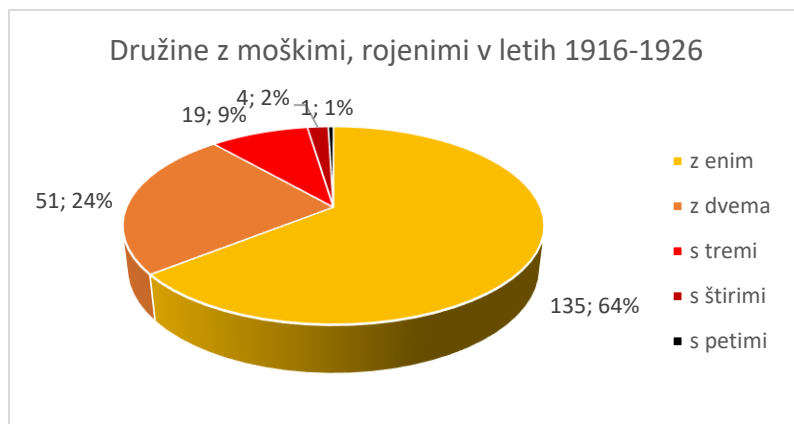
Leto rojstva	Gorenj. samoz. žrtve.	Gorenj. samoz. preživeli	Gorenj. samoz. skupaj	delež v Gorenj. samoz. v. %	delež vseh moških v %
1916	2	1	3	7	3
1917	0	1	1	2	4
1918	3	0	3	7	5
1919	1	1	2	5	7
1920	1	1	2	5	8
1921	3	1	4	9	12
1922	4	2	6	14	13
1923	4	3	7	17	12
1924	0	4	4	10	10
1925	5	0	5	12	15
1926	2	3	5	12	11
skupaj	25	17	42	100	100

V primerjavi deležev pripadnikov Gorenjske samozaščite z deleži vseh moških, rojenih v letih 1916–1926, lahko ugotovimo, da je bilo v njej relativno več letnikov 1923, 1916 in 1918, pri drugih pa so relativne razlike manjše.

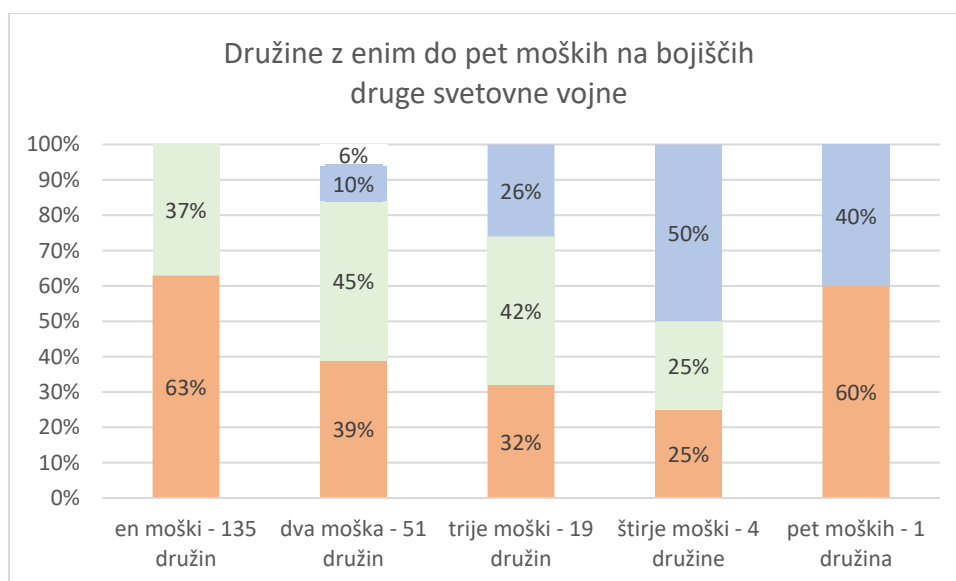
2.3 USODE DRUŽIN VODIŠKE OBČINE, KI SO IMELE MED DRUŽINSKIMI ČLANI MOŠKE, ROJENE V LETIH 1916–1926

Za vsakim moškim, udeleženim v vojni v katerikoli vojni formaciji, je v domačem kraju ostala družina, ki je trepetala za njegovo življenje. Podatkov o natančnem naslovu bivanja moških vodiške občine nisva uspeli dobiti le za sedem oseb, kar pomeni, da manjka samo 2 % naslovov.

Zaradi vojnih usod moških, rojenih v letih 1916–1926, je bilo prizadetih 210 družin vodiške občine. 135 družin (64 %) je imelo v vojni samo enega moškega te starosti, 51 družin (24 %) po dva, 19 družin (9 %) po tri moške, štiri moške te starosti so imele štiri družine, ena pa pet.

135 družin vodiške občine je imelo v vojni po enega moškega, rojenega v letih 1916–1926. **50 družin** (ali 37 %) so tega v drugi svetovni vojni tudi izgubile.

Legenda: oranžna – preživeli, zelena – eden ni preživel, modra – dva nista preživela

51 družin vodiške občine je imelo na bojiščih po dva moška, rojena v letih 1916–1926. Njihove vojne usode so bile naslednje:

- v 20-ih družinah (39 %) sta vojno preživela oba moška,
- v 23-ih družinah (45 %) en moški vojne ni preživel,
- **v petih družinah (10 %) sta umrla oba moška** – to so družine: Jamšek, Kadivec, Kristan, Krumpestar in Podgoršek,
- za tri družine ni podatkov.

19 družin vodiške občine je imelo po tri moške, rojene v letih 1916–1926. Vojne usode teh so bile:

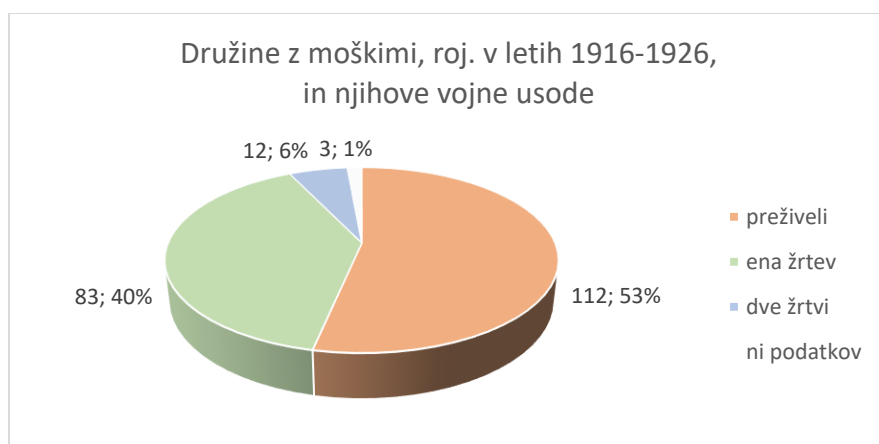
- v 6-ih družinah (32 %) so preživeli vsi trije moški,
- v 8-ih družinah (42 %) je en moški umrl,
- **v petih družinah (26 %) sta umrla dva moška** – to so bile družine Jenko, Pirc, Rosulnik, Žerovnik in Žgajnar.

Štiri družine so imele na bojiščih druge svetovne vojne po štiri moške, rojene v letih 1916–1926. Njihova usoda je bila naslednja:

- vsi štirje moški so preživeli vojno (družina Jeraj),
- en moški je med vojno umrl (družina Toni) in
- **dva moška sta med vojno umrla** (družini Gosar in Špenko).

Ena družina je imela na bojiščih pet moških, ki so se rodili v letih 1916–1926. To je bila družina Gubanec iz Vesce. Dva moška iz te družine vojne nista preživela, trije pa so se vrnili domov.

Tragika vojne se pokaže, če pogledamo, koliko družin je bilo po vojni prizadetih zaradi izgube svojih članov, rojenih v letih 1916–1926. Na območju vodiške občine je bilo najbolj prizadetih 12 družin (3 %), ki so izgubile dva moška, in 83 družin (40 %), ki so izgubile enega moškega. Vsi moški, ki so bili udeleženi v vojni, so se vrnili v 112 družin vodiške občine.

Vojna usoda moških vodiške občine, rojenih v družinah, ki so imele v vojni po tri do pet svojih članov

Če podrobneje pogledamo družine, ki so imele v vojni tri, štiri in pet moških, rojenih v letih 1916–1926, ugotovimo zelo različne družinske usode, ki jih prikazuje naslednja preglednica.

Preglednica 13: Družine, ki so imele na bojiščih tri do pet moških, rojene v letih 1916–1926

Priimek in naslov	ime, usoda	ime, usoda	ime, usoda	ime, usoda	ime, usoda	sk. žrtve
Bergant Zapoge 35	Frančišek ?	Jožef preživel	Stanislav † NV			1
Bilban Dobruša 15	Jožef preživel	Vincencij preživel	Valentin preživel			-
Brank Polje pri V. 36	Ciril preživel	Jože NV	Stanislav NV			-
Brank Repnje 35	Frančišek preživel	Jernej NV	Jožef ?			-
Cankar Vodice 56	Frančišek † NV	Feliks NV ?	Primož POS			1
Čebulj Vodice 22	Anton † POS	Frančišek NV	Karel preživel			1
Gosar Bukovica 19	Jožef † NV	Matevž Matej NV	Rudolf † GS	Vincencij preživel		2
Gubanc Vesca 4	Frančišek † NV	Janez Ivan † NV	Peter NV	Jožef POS	Viktor preživel	2
Jenko Vodice 21	Franc † NV	Janez preživel	Jožef † GS			2
Jeraj Vodice 60	Jožef NV	Rafael POS	Rudolf preživel	Viljem preživel		-
Jereb Vodice 39	Anton NV	Frančišek POS	Viktor † NV			1
Keržič Vodice 50	Frančišek NV	Jožef POS	Stanislav † GS			1
Pirc Vodice 105	Lavrencij preživel	Ludvik † GS	Rudolf † NV			2
Rosulnik Potok 6, Š. Turn	Jožef † GS	Frančišek † NV	Feliks POS			2
Seršen Vesca 18	Frančišek preživel	Jožef preživel	Miroslav preživel			-
Špenko Vesca 16	Janez NV	Jožef † POS	Stanislav preživel	Frančišek † NV		2
Toni Utik 3	Janez Ivan † GS	Mihael preživel	Viktor preživel			1

Toni Vojsko 4	Ciril GS	Janez NV	Stanislav NV	Jernej † POS		1
Traven Bukovica 57	Martin/Davorin † NV	Karel preživel	Vinko POS			1
Traven Vodice 87	Franc † NV	Štefan POS	Vincenc NV			1
Zmrzlikar Koseze 7	Janez GS	Pavel (dvoj.) NV	Peter (dvoj.) preživel			-
Zupan Koseze 28	Ciril ?	Mihael preživel	Stanislav ?			?
Žerovnik Zapoge 13	Anton † POS	Janez preživel	Jožef † NV			2
Žgajnar Skaručna 19	Frančišek † POS	Pavel preživel	Viktor † GS			2

Najbolj srečne so bile družine, v katerih so preživeli vsi moški, rojeni letih 1916–1926. To so družine: Bilban (3), Jeraj (4), Seršen (3) in Zmrzlikar (3). Najbolj tragično usodo pa je doživelo **osem družin**, ki so v vojni izgubile po dva svoja člana. To so družine: Gosar (4), Gubanc (5), Jenko (3), Pirc (3), Rosulnik (3), Špenko (3), Žerovnik (3) in Žgajnar (3).

V družinah s tremi ali več moškimi letniki 1916–1926 so imeli ti različne vojne vloge. Kakor je razvidno iz zgornje preglednice, za nekatere družine nimava popolnih podatkov. Za družine z vsemi podatki pa lahko ugotoviva naslednje:

1. **V treh družinah** so bili moški v treh vojaških formacijah, **v nemški vojski, v partizanskih enotah in Gorenjski samozaščiti** – to so družine: Keržič, Rosulnik in Toni z Vojskega.
2. **V devetih družinah** so imeli moške **v nemški vojski in partizanskih enotah** – to so družine: Cankar, Čebulj, Gubanc, Jeraj, Jereb, Špenko, Traven iz Bukovice, Traven iz Vodic in Žerovnik.
3. **Štiri družine** so imele moške prisilno mobilizirane **v nemško vojsko**, posamezni moški pa so iz nje dezertirali in prestopili **k Gorenjski samozaščiti**. Tri od teh družin so imele tudi največ žrtev – to so družine Gosar, Jenko in Pirc, moški iz družine Zmrzlikar pa so preživeli.
4. **V eni družini** (Žgajnar) pa so bili edini, ki so imeli moške **v Gorenjski samozaščiti in partizanskih enotah**.

3 RAZPRAVA

V razpravi sva primerjali ugotovitve z literaturo. Primerjali sva tudi rezultate s podobno raziskavo, ki jo je leta 1994 za jeseniško okrožje izdelal dr. Jože Dežman.

3.1 PRIMERJANJE UGOTOVITEV Z LITERATURO

Razmere po nemški okupaciji Gorenjske

Nemški okupator je takoj po zasedbi Gorenjske začel izvajati številne raznarodovalne ukrepe. Zaradi naraščajočega odporniškega gibanja so ukrepi okupatorja postajali vse bolj nasilni. Vrstile so se racije in streljanje talcev.⁴⁹

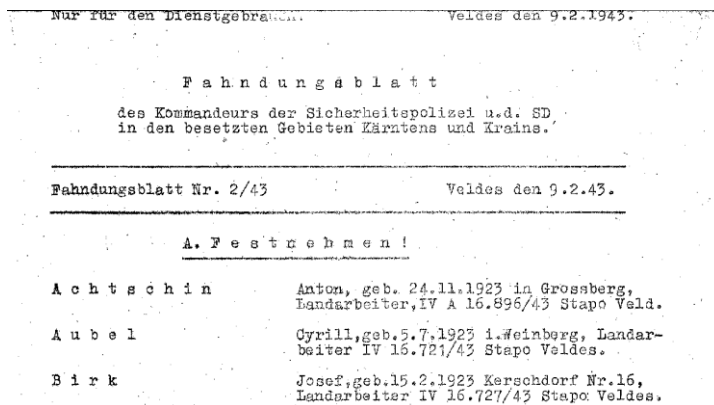
⁴⁹ Jelka Miranda Razpotnik, Damjan Snoj, 2015, str. 101-103.

Na območju Občine Vodice je bil prva žrtev nemškega okupatorja aktivist Franc Sešek iz Bukovice, ki je bil 22. avgusta 1941 ustreljen kot talec v Smledniku. Kasneje je bilo ustreljenih še več talcev. To so bili: Srečko Dermastija, ustreljen v Dragi pri Begunjah februarja 1942, Jožef Drešar, ustreljen na Hrušici junija 1942 in Stanko Kranjec, ustreljen v Lescah januarja 1944.

PRISILNA MOBILIZACIJA V NEMŠKO VOJSKO

»Letniki 1916–1926 na Gorenjskem so bili ob štajerskih sotrpinih tisti rod, ki se je znašel v najhujšem mobilizacijskem primežu v vsej slovenski zgodovini. Ni jim preostalo drugega, kot odločiti se za enega od vojskujočih se taborov: ali za partizane ali njihove zaveznike, ali za okupatorje in kolaborante. Posebej dezertirji iz nemške vojske so bili zaradi boljše vojaške usposobljenosti in tudi drugih razlogov med najboljšimi borci. V protinacistične enote jih je prišla polovica. Vse to potrjuje, da so mobiliziranci bežali, kjer se je dalo. Obenem pa pove tudi to, da so padli v nemški vojski zgolj zato, ker niso imeli možnosti pobegniti.«⁵⁰

Nemški okupator je prebivalce zasedenih dežel želel čim bolj izkoristiti za pomoč vojnemu gospodarstvu in za krepitev svojih enot, ki so leta 1941 na vzhodu Evrope utrpeli velike izgube.⁵¹ Prisilna mobilizacija je potekala pod množičnim ustrahovanjem mobilizirancev in njihovih družin. Mobiliziranci so odšli v nemško vojsko, da bi zaščitili svoje življenje in življenja ter premoženje družin, ki so jim grozili z izgnanstvom. Kljub temu pa je bil njihov cilj, da bi brž, ko bi se dalo, pobegnili oz. dezertirali iz nje. Večina tistih, ki so dobili dovoljenje za odhod na dopust v domače kraje ali vsaj na Koroško, je potem dejansko dezertirala ali pa so jih na silo mobilizirali partizani. Vsaka dezertacija je bila tvegano dejanje, kar potrjujejo izvršene smrtne obsodbe dezertirjev kot tudi preganjanje svojcev. Nemške oblasti, posebej orožništvo, so skrbno spremljale vsak primer.⁵²

Slika 20: Del tiralice, prevod: Nur für Dienstgebrauch - samo za službeno rabo, Fahndungsblatt - tiralica (komandirja varnostne policije v zasedenih območjih Koroške in Kranjske), Festnehmen - aretirati!, Stapo - okrajšava za Staatspolizei - državna policija, Veldes - Bled, Landarbeiter-kmečki delavec.⁵³

Iz vodiške občine je bilo prisilno mobiliziranih v nemško vojsko **296 moških**. Na osnovi pridobljenih podatkov predvidevava, da je z območja vodiške občine iz nemške vojske **dezertiralo 96 moških** ali 32 % vseh prisilno mobiliziranih. 54 se jih je vključilo v partizanske enote, 42 pa v Gorenjsko samozaščito.

⁵⁰ Jože Dežman: Niso jih uklonili, *Mobilizacija Gorenjcev v nemško vojsko 1943–1945, Gorenjski kraji in ljudje XI*, Kranj, Združenje mobiliziranih Gorenjcev v redno nemško vojsko 43-45, 1999, str. 16-17.

⁵¹ Mobiliziranci, pričevanja mobilizirancev v nemško vojsko v letih 1941–1944, zbral Bojan Tomažič, Maribor, Frontier, 1994, str. 1.

⁵² Jože Dežman, 1999, str. 17-18.

⁵³ Arhiv Muzeja novejšje in sodobne zgodovine Slovenije, Tiralica, muzej-nz.si_20250121_075458 (posredovala dr. Monika Kokalj Kočevar, 21. 1. 2025).

Prisilno mobilizirani slovenski fantje in možje so se morali vojskovati na največjih bojiščih druge svetovne vojne, mnogi so tam izgubili svoje življenje. Nekateri so umrli že na bojišču, druge ob upiranju povelju ali prebegu na drugo stran. Veliko jih je končalo v ruskem in domačem komunističnem ujetništvu. Nekateri so izgubili svoja mlada življenja tik ob koncu vojne v prekomorskih brigadah⁵⁴ ob bojevanju za domovino ali pa so jih pokončali lastni rojaki v neznanih okoliščinah na poti od Anglije in Francije do domačih krajev.⁵⁵ Drugi, ki so bili v sovjetskem ujetništvu, so v Kolomni v Sovjetski zvezi skupaj s srbskimi in hrvaškimi vojnimi ujetniki ustanovili 1. jugoslovansko brigado. Med temi borci je bilo več kot 900 Slovencev. V Jugoslavijo so prišli oktobra 1944 in nato v bojih izgubili večje število borcev. Pozneje sta bili v Kolomni ustanovljeni še tankovska brigada in 2. jugoslovanska brigada.⁵⁶

V prekomorskih brigadah je sodelovalo najmanj sedem moških vodiške občine, ki so vojno preživel. V **1. jugoslovanski brigadi**, oblikovani v Sovjetski zvezi, so pa so bili najmanj štirje moški iz vodiške občine, od katerih so bili nato trije žrtve četnikov v Srbiji.

Med prisilnimi mobiliziranci v nemško vojsko je bilo med moškimi, rojenimi v letih 1916–1926, po SiStory **45 žrtev**, kar predstavlja **21 % vpoklicanih** oziroma 14 % vseh moških, rojenih v teh letih. Po podatkih na portalu SiStory je bilo največ žrtev v nemški vojski leta 1944 (33 ali 63 %), leta 1945 sedem (14 %), leta 1943 pet (10 %), ena žrtev pa je umrla v sovjetskem ujetništvu leta 1946, za ostale pa leto smrti ni znano. Razlogi za to, da je bilo med nemškimi vojaki največ žrtev leta 1944, so v tem, da so zavezniki po teheranski konferenci novembra 1943 uskladili svoje delovanje in so nemško vojsko vedno bolj stiskali z vseh strani: anglo-ameriške enote z juga, sovjetske enote v dveh smereh z vzhoda, zavezniki pa po izkrcanju 6. junija 1944 v Normandiji še z zahoda. Večino žrtev je povzročila Rdeča armada (36 %), 4 % zavezniške vojaške enote, 4 % partizanske enote, za ostale pa povzročitelji smrti niso znani.

OBOROŽEN ODPOR IN REVOLUCIJA

Partizani (NOV in POS), oborožene sile pod vodstvom OF, so se med drugo svetovno vojno borile proti okupatorju in protirevolucionarnim enotam.⁵⁷ Marca 1943 je (s podpisom dolomitske izjave) prišlo do popolne prevlade Komunistične partije v slovenskem osvobodilnem boju, katere cilj ni bil le odpor poroti okupatorju, ampak tudi prevzem oblasti po vojni.⁵⁸ »Že 5. maja 1943 je dal Gorenjski odred navodilo, da enote mobilizirajo "fante do 40. leta in vse može in gospodarje do 35. leta starosti". Splošno mobilizacijo vseh za orožje sposobnih Slovencev od 17. do 45. leta starosti v Narodnoosvobodilno vojsko Jugoslavije sta septembra 1943 razglasila Izvršilni odbor Osvobodilne fronte in Glavni štab.«⁵⁹

Splošna mobilizacija moških v partizanske enote je bila torej v času, ko so bili vsi moški, rojeni v letih 1916–1926, že prisilno mobilizirani v nemško vojsko. Glede na to je večina prestopila v partizanske enote šele potem, ko so dezertirali iz nemške vojske.

⁵⁴ Izmed slovenskih ujetnikov, ki so bili zajeti na fronti v Normandiji, so v ujetniškem taborišču Woodhouselee na Škotskem zbrali kar 3000 Slovencev, ki so se odločili, da se vrnejo v domovino. V konvojih so jih konec decembra 1944 prepeljali v italijansko Gravino, kjer se je že oblikovala 5. prekomorska brigada. Enota je odšla nato do Splita in čez Velebit. Pri Gospiču so se spopadli z ustaškimi enotami, Slovenijo pa so dosegli 17. aprila 1945. Monika Kokalj Kočevar, 2017, str. 363-364.

⁵⁵ Janez Juhant: Uvod, V tujih škornjih, Pričevanja mobilizirancev v nemški vojski, Kranj, Združenje mobiliziranih Gorenjcev v redno nemško vojsko v času 1943–45, 2006, str. 5-10.

⁵⁶ Monika Kokalj Kočevar, 2017, str. 364.

⁵⁷ NOV in POS, https://sl.wikipedia.org/wiki/Slovenski_partizani (16. 9. 2024)

⁵⁸ Jelka Miranda Razpotnik in Damjan Snoj, 2015, str. 103 in 110.

⁵⁹ Monika Kokalj Kočevar: *Mobiliziranci v nemško vojsko z Gorenjske v letih 1943–45*, Zbirka Razpoznavanja 32, Ljubljana, Inštitut za novejšo zgodovino, 2017, str. 70, 297-298.

Po dostopnih podatkih na SiStory je bilo med moškimi vodiškega območja, rojenimi v letih 1916–1926, ki so bili v partizanskih enotah, **31 žrtev**, preživelih pa jih je bilo vsaj 23 (glede na popis Krajevnega odbora ZZB NOB Vodice iz leta 1973). Predvidevava, da niso bili popisani tisti člani partizanskih enot z vodiškega območja, ki so se po vojni izselili iz vodiške občine. Če upoštevava le razpoložljive podatke, potem lahko ugotoviva, da je bilo med partizani vodiškega območja, rojenimi v letih 1916–1926, **57 % žrtev** ali 10 % vseh moških, rojenih v letih 1916–1926.

Večina partizanskih žrtev je bilo leta 1944 (22 oz. 58 %), leta 1945 22 %, leta 1943 11 %, ostale pa v prvih dveh letih vojne. To si razlagava z naslednjimi dejstvi: jeseni 1943, po kapitulaciji Italije, se je povečal priliv prostovoljcev v partizane, na teheranski konferenci novembra 1943 so zavezniki partizansko gibanje priznali za zaveznika in jim začeli pošiljati orožje, zdravstveni material in tudi vojaške svetovalce.⁶⁰ Vse to je partizansko gibanje spodbudilo k pogostejšim spopadom z okupatorjem, zaradi česar je bilo v letu 1944 v partizanskih vrstah največ žrtev.

Večino smrti v partizanskih enotah so povzročile nemške okupacijske sile (18 ali 58 %, poleg teh še štiri med aktivisti OF). Četniki so povzročili 13 % partizanskih žrtev vodiškega območja, domobranci 6 %, žrtve lastnih partizanskih enot pa je bilo 10 % oz. trije moški vodiškega območja. Te tri žrtve so bile: Fujan Ciril, Šuštar Franc in Podgoršek Janez. Žrtvi partizanskih enot sta bila tudi dva civilista: Robida Ivan in Traven Franc.

Za partizanske žrtve SiStory večinoma navaja tudi, v katerih brigadah ali partizanskih odredih so se borili. Štirje so bili v Slovenski narodnoosvobodilni brigadi (SNOB)⁶¹ Franceta Prešerna, štirje v SNOB Slavka Šlandra, dva v SNOB Janka Premrla Vojka, posamezniki pa v SNOB Srečka Kosovela, SNOB Simona Gregorčiča in SNOB Frana Levstika. Štirje moški vodiškega območja so bili v Kokrškem odredu, dva v Gorenjskem odredu, dva v Kamniško-Zasavskem odredu ter v Dolenjskem odredu.

GORENJSKA SAMOZAŠČITA⁶²

Del mož, ki bi po dezertaciji iz nemške vojske odšli v partizane, so prevzele tudi postojanke »Oberkrainer Selbstschutz« (Gorenjske samozaščite) oziroma gorenjskega domobranstva, ki so nastajale od pomladi 1944. V vseh postojankah gorenjskega domobranstva skupaj je bilo do 3500 mož. Nekdanjih nemških vojakov je bilo v domobrantskih enotah do 360 ali okoli 10 %, nekdanjih partizanov pa kar 28 %. V povprečju so bili na gorenjskih domobrantskih postojankah starejši moške, ki niso bili na naborih leta 1942 in 1943. Zanimivo pa je, da so bili skoraj vsi prisilno mobilizirani nemški vojaki, preden so prišli v domobrantske postojanke, v partizanih.⁶³ Po krajevnem izvoru so bili s »pretežno z ravninskega dela, nižje od Brezij, med Savo in Kamniško Bistrico. Največ jih je bilo iz okolice Lahovč, Vodice in Mengša. /.../ Verjetno je bilo služenje pri domobrantskih tista izbira, ki je obetala varnejše preživetje. Seveda so bili med

⁶⁰ Jelka Miranda Razpotnik in Damjan Snoj, 2015, 48 in 104.

⁶¹ NOV so sestavljale slovenske partizanske divizije in slovenske partizanske brigade. Brigade so bile osnovne samostojne taktične vojaške enote, ki so delovale na celotnem območju Slovenije. Partizanski odredi Slovenije (POS) pa so delovali na le na območju, s katerega so prihajali pripadniki odreda. Organizacija NOV: https://sl.wikipedia.org/wiki/Slovenski_partizani (3. 2. 2025).

⁶² »Člani gorenjskih postojank so se želeli imenovati **domobranci**, njihova organizacija pa bi nosila ime Gorenjsko domobranstvo. V takšno ime formacije nemški okupator ni privolil. Uradno se je Gorenjsko domobranstvo imenovalo Oberkrainer Selbstschutz, Gorenjska samozaščita, v prvih mesecih po ustanovitvi pa so ga mediji imenovali Samopomoč na Gorenjskem, brambovci, varnostna služba, domobranstvo. V partizanskih virih in v pogovornem jeziku med partizani in drugimi udeleženci narodnoosvobodilnega gibanja so se uporabljali izrazi: belogardisti, belčki, ta beli, bega, švabobranci, domožgalci.« M. Kokalj Kočevar: Gorenjski domobranec, Ljubljana, M. Kokalj Kočevar, 2000 (Gorenjski kraji in ljudje XVIII, Kranj, Gorenjski muzej Kranj), str. 11.

⁶³ M. Kokalj Kočevar, 2017, str. 306.

mobiliziranci tudi taki, ki so bili toliko prepričani protikomunisti, da zato niso mogli pristati na sodelovanje s partizanskim gibanjem.«⁶⁴ V Vodicaah je bila domobranska postojanka ustanovljena avgusta 1944.⁶⁵ Nastanjeni so bili pri Lužarju, kjer je bila pred vojno žandarmerija, med vojno pa občina.⁶⁶

S to raziskavo sva ugotovili, da je bilo pri Gorenjski samozaščiti **42 moških** vodiške občine, rojenih v letih 1916–1926, kar predstavlja 8 % vseh moških vodiške občine te starosti. 17 moških ali 40 % teh je vojno preživelo.

Povojni poboji in prikrita grobišča

Po koncu vojne so gorenjski domobranci zbežali na Koroško, kjer so se na Vetrinjskem polju 12. maja 1945 predali Britancem. Britanske vojaške oblasti so s Koroške vrnil nazaj v Slovenijo okoli 1000 gorenjskih domobrancev. Po amnestiji⁶⁷ 8. avgusta 1945 je bilo nekaj domobrancev izpuščenih, a jih precej ni prišlo domov, saj so po vaseh krožile skupine, ki so lovile izpuščene domobrance. Tako je bilo na primer pri Vodiškem gozdu. Dr. Monika Kokalj Kočevnar na osnovi pregledanega gradiva ocenjuje, da je bilo usmrčenih 800 gorenjskih domobrancev.⁶⁸

Med vodiškimi domobranci je bilo **25 žrtev**, kar predstavlja 60 % vseh vodiških domobrancev. 92 % vodiških domobrancev je umrlo leta 1945. SiStory za 19 moških vodiške občine navaja, da so bile **žrtve povojnih pobojev**, trije pa so bili ubiti drugje (v Šentvidu, pri Celju, za enega ni podatka), eden pa je bil žrtev spopada s partizanskimi enotami. 76 % vseh žrtev je povzročila Jugoslovanska armada, 4 % partizanske enote v spopadu, za ostale pa povzročitelji smrti niso znani. Za večino žrtev povojnih pobojev ni znano, kje so umrli. Za nekatere pa SiStory navaja kraje pomora: Teharje (Gubanc Alojzij, Rosulnik Jernej, Toni Janez), Valburga (Jerala Feliks), taborišče Šentvid (Keržič Stanislav, Lap Francišek) in Kočevski Rog (Kristan Franc, Žerovnik Stanko).

3.2 PRIMERJAVA Z VZORČNO RAZISKAVO ZA JESENIŠKO OKROŽJE

Spodbuda za najino raziskavo je bil tudi prispevek dr. Jožeta Dežmana v zborniku 2. posveta o nemški mobilizaciji Slovencev v drugi svetovni vojni iz leta 1994 z naslovom: *Jeseniško okrožje: vsak tretji, Usoda moških, rojenih med leti 1916 in 1926*.⁶⁹ V raziskavi navaja vrsto podatkov, ki so primerljivi z najino raziskavo še posebno zato, ker se nanašajo na moške iz istih let rojstva.

V vzorčni raziskavi dr. Jože Dežman ugotavlja, da je leta 1941 na jeseniškem območju živel 36.342 prebivalcev. V nemško vojsko je bilo vpoklicanih 2490 moških iz letnikov 1916–1926, kar predstavlja skoraj **7 %** prebivalstva.⁷⁰

V naseljih današnje Občine Vodice je leta 1931 živel **2584** prebivalcev, leta 1948 pa **2695**. V nemško vojsko je bilo po nama razpoložljivih podatkih vpoklicanih **296** moških, rojenih v letih

⁶⁴ Jože Dežman, 1999, str. 18-19.

⁶⁵ M. Kokalj Kočevnar, 2000, str. 28-29.

⁶⁶ M. Kokalj Kočevnar, 2000, str. 34-40.

⁶⁷ Amnestija ali pomilostitev, *delna ali popolna oprostitve kazni, ki jo da najvišja oblast skupinam obsojencev*, <https://fran.si/iskanje?View=1&Query=amnestija&hs=1> (27. 1. 2025).

⁶⁸ Monika Kokalj Kočevnar, 1999, str. 36.

⁶⁹ Jože Dežman: *Jeseniško okrožje: vsak tretji, Usoda moških, rojenih med leti 1916 in 1926*, Nemška mobilizacija Slovencev v 2. svetovni vojni 1942–1945, 2. zbornik, Maribor, Društvo mobiliziranih Slovencev v nemško vojsko 1941 – 1945, Celje, Muzej narodne osvoboditve Maribor, 1994, str. 43-51.

⁷⁰ Jože Dežman, 1994, str. 43-44.

1916–1926, kar predstavlja **11,5 %** prebivalstva leta 1931 ali 11,0 % prebivalstva leta 1948. Razlog za razliko med vodiškim in jeseniškim območjem glede števila vpoklicancev je bil verjetno v tem, da je na vodiškem območju živel več mladega prebivalstva kot v jeseniškem okrožju.

Preglednica 14: Število vpoklicanih v nemško vojsko v primerjavi z vsem prebivalstvom po občinah

<i>Območje</i>	<i>prebivalstva</i>	<i>vpoklicanih</i>	<i>vpoklicanih</i>
Jeseniško okrožje	36.342 (1941)	2490	6,9 %
Občina Vodice	2584 (1931)	296	11,5 %
	2695 (1948)	296	11,0 %

Vseh vojnih žrtev v jeseniškem okrožju je bilo okoli 1930. Med letniki 1916–1926 pa je bilo 711 žrtev, kar predstavlja okoli **37 %** ali skoraj štiri desetine vseh vojnih žrtev.⁷¹ Med moškimi letniki 1916–1926 na območju današnje Občine Vodice je bilo **108 žrtev**, kar predstavlja **34 %** vseh moških te starosti. O vseh žrtvah na vodiškem območju pa nimava podatkov.

Preglednica 15: Število vojnih žrtev v primerjavi z vsem prebivalstvom

<i>Območje</i>	<i>prebivalstva</i>	<i>vojnih žrtev</i>	<i>vojnih žrtev</i>
Jeseniško okrožje	36.342 (1941)	711	2,0 %
Občina Vodice	2584 (1931)	108	4,2 %
	2695 (1948)		4,0 %

Če število žrtev med letniki 1916–1926 vodiške občine primerjava z vsem prebivalstvom, ugotoviva, da so predstavljale **4 %** prebivalstva. V jeseniškem okrožju so žrtve med letniki 1916–1926 predstavljale **2 %** prebivalstva.

Žrtve druge svetovne vojne je smrt doletela v različnih vojnih vlogah: v partizanskih enotah, v nemški vojski, v Gorenjski samozaščiti ali pa so umrli kot civilisti.

Preglednica 16: Primerjava žrtev med moškimi, rojenimi v letih 1916–1926 - med jeseniškim okrožjem in območjem Občine Vodice

Vojne vloge žrtev	Jeseniško okrožje število	Jeseniško okrožje v %	Občina Vodice število	Občina Vodice v %
partizani	360	51	31	29
v nemški vojski	260	36	45	41
sodelavci partizanov	43	6	4	4
civilne žrtve	10	2	3	3
jug. kraljevi vojaki	3		0	0
usmrčeni od partizanov, domobranci	35	5	25	23
vseh žrtev	711	100 %	108	100 %

Med partizani je bilo v vodiški občini **29 % žrtev**, v jeseniškem okrožju pa 51 %. V nemški vojski je bilo v vodiški občini **41 %**, v jeseniškem okrožju pa 36 %. Precejšnja razlika je bila še med žrtvami partizanov in med domobranci, ki so bili žrtve povojnih pobojev. Teh žrtev je bilo v vodiški občini **23 %**, v jeseniškem okrožju pa 5 %. Postavlja se vprašanje, ali v jeseniškem okrožju ni bilo toliko domobrancev ali pa njihove žrtve v raziskavi dr. Dežmana niso bile upoštevane glede na to, da gre za povojne poboje.

⁷¹ Jože Dežman, 1994, str. 44.

4 ZAKLJUČEK

Pričujoča raziskovalna naloga daje vpogled v dogajanje med drugo svetovno vojno na območju današnje Občine Vodice. Meniva, da sva dosegli svoj cilj in da so podatki dragoceni za krajevno zgodovino. Kljub temu, da vseh podatkov nisva uspeli pridobiti, raziskava daje dokaj točno oceno, kolikšen del moških, rojenih v letih 1916–1926 na območju vodiške občine, je vojno preživelo in koliko je bilo žrtev.

Pomembno je tudi, da se zavemo, kako veliko žrtev je bilo med mladimi fanti, ki so se pri starosti od 17 do 27 let znašli na največjih bojiščih druge svetovne vojne. Vsak tretji je na eni ali drugi strani bojne linije tudi izgubil svoje življenje. A tudi preživeli so bili zaznamovani za vse življenje. Florjan Koželj je v kamniško-komendskem zborniku zapisal: »Doma sem zašel med kolesje bratomorne državljanske vojne, na koncu sem bil pa z Marijinim varstvom 15. avgusta 1945 izpuščen domov iz taborišča smrti Teharje. Takrat šele se je zame končala druga svetovna vojna, **njene rane pa še danes niso pozabljene**. Ostaja mi grenak spomin na vse žrtve takratnih ponorelih voditeljev, saj je samo v času, ko sem bil jaz na fronti, na obeh straneh vojskujočih se armad ugasnilo več kot 20 ali 30 tisoč mladih življenj. V spominu imam tudi 15.000 vojaških in civilnih žrtev, umorjenih v Teharjih, že po koncu druge svetovne vojne v Sloveniji. To je bil takrat holokavst slovenskega naroda.«⁷²

Raziskava kliče po nadaljevanju, saj za 6 % moških, rojenih v letih 1916–1926, nisva uspeli dobiti nobenih podatkov. Za 53 % moških pa sva na osnovi vodiškega Status animaruma lahko ugotovili le, da so vojno preživeli, nisva pa ugotovili njihove vojne vloge. V Arhivu RS bi bilo potrebno pregledati še veliko arhivskega gradiva, predvsem gradivo Štaba za repatriacijo, ki je popisal vračajoče se prisilne mobilizirance iz nemške vojske oziroma iz vojnih ujetništev, sezname o sovjetskih vojnih ujetnikih, podatke o domobranskih postojankah in partizanskih enotah na Gorenjskem.

5 LITERATURA IN VIRI

LITERATURA

- Dežman, Jože: Jeseniško okrožje: vsak tretji, Usoda moških, rojenih med leti 1916 in 1926, *Nemška mobilizacija Slovencev v 2. svetovni vojni 1942–1945*, 2. zbornik, Maribor, Društvo mobiliziranih Slovencev v nemško vojsko 1941 – 1945, Celje, Muzej narodne osvoboditve Maribor, 1994, str. 43-51.
- Dežman, Jože: Niso jih uklonili, *Mobilizacija Gorenjcev v nemško vojsko 1943–1945, Gorenjski kraji in ljudje XI*, Kranj, Združenje mobiliziranih Gorenjcev v redno nemško vojsko 43-45, 1999, str. 16-17.
- Ferenc, Mitja: *Prekopi žrtev iz prikritih grobišč, 1991–2011*, Ljubljana, Znanstvena založba Filozofske fakultete v Ljubljani, 2012, str. 7.
- Juhant, Janez: Uvod, *V tujih škornjih, Pričevanja mobilizirancev v nemški vojski*, Kranj, Združenje mobiliziranih Gorenjcev v redno nemško vojsko v času 1943–45, 2006, str. 5-10.
- Kokalj Kočevar, Monika: *Mobiliziranci v nemško vojsko z Gorenjske v letih 1943–1945*, Ljubljana, Inštitut za novejšo zgodovino, Zbirka Razpoznavanja 32, 2017.
- Koželj, Florjan: Dolga pot do doma, zbornik *Čas počasi briše, Pričevanja prisilnih mobilizirancev v nemško vojsko med drugo svetovno vojno iz občin Kamnik in Komenda*, Kamnik – Komenda, Društvo Demos na Kamniškem, 2013, str. 97-111 (citat 111).

⁷² Florjan Koželj: Dolga pot do doma, zbornik Čas počasi briše, Pričevanja prisilnih mobilizirancev v nemško vojsko med drugo svetovno vojno iz občin Kamnik in Komenda, Kamnik – Komenda, Društvo Demos na Kamniškem, 2013, str. 111.

- Krajevni leksikon Slovenije, II. Knjiga, Jedro Osrednje Slovenije in jugovzhodni del, uredil Roman Savnik, Ljubljana, DZS, 1971.
- Lampič, Barbara; Mikša, Peter; Rebernik, Lea; Tičar, Jure: Razširitev Evidence prikritih vojnih grobišč z arhivskimi podatki Katastra jam, zbornik 3450 umorjenih, bratomor v Jami pod Macesnovo gorico, 6. poročilo Komisije Vlade RS za reševanje vprašanj prikritih grobišč, uredil Jože Dežman, Ljubljana, Družina, 2024.
- *Mobiliziranci, pričevanja mobilizirancev v nemško vojsko v letih 1941–1944*, zbral Bojan Tomažič, Maribor, Frontier, 1994.
- Nečak, Dušan; Repe, Božo: *Oris sodobne obče in slovenske zgodovine, Učbenik za študente 4. letnika*, Ljubljana, Filozofska fakulteta, Oddelek za zgodovino, 2003.
- Orožen Adamič, Milan; Perko, Drago; Kladnik, Drago: *Krajevni leksikon Slovenije*, Ljubljana, DZS, 1995.
- Razpotnik, Jelka Miranda; Snoj, Damjan: *Raziskujem preteklost, Učbenik za zgodovino v 9. razredu osnovne šole*, Ljubljana, Rokus Klett, 2015.
- Repe, Božo: *Sodobna zgodovina, Zgodovina za 4. letnik gimnazij*, Ljubljana, Modrijan, 2008, str. 183.
- Troha, Nevenka; Matjaž Kmecl, Matjaž: *70 let Zveze borcev, zloženka*, Ljubljana, ZZB NOV Slovenije, julij 2018.
- Žebovec, Marjeta: *Vojne 20. stoletja na območju sedanje Občine Vodice, Dediščina ljudi in krajev*, zbornik Občine Vodice, Vodice, Občina Vodice, 2020.
- Žibert, Marjana: *Spremna beseda, Nemci in partizani: nemške izgube na Gorenjskem med miti in resnico* (Jože Dežman et. al.), Kranj, Gorenjski muzej, Zbirka Gorenjski kraji in ljudje, 2016, str. 7.
- *Zakon o žrtvah vojnega nasilja (ZZVN)*, <https://pisrs.si/pregledPredpisa?id=ZAKO962> (13. 1. 2025).

VIRI:

- Popisnica udeležencev narodnoosvobodilnega gibanja in vojnih invalidov, arhiv Krajevne organizacije ZZB NOB Vodice (18. 1. 2025).
- Seznam prisilnih mobilizirancev v nemško vojsko z Gorenjske, Zbirka prisilna mobilizacija v nemško vojsko, Muzej novejšje in sodobne zgodovine Slovenije, zbrala dr. Monika Kokalj Kočevar (25. 11. 2024).
- Seznami gorenjskih domobrancev, Muzej novejšje in sodobne zgodovine Slovenije, pripravila dr. Monika Kokalj Kočevar (7. 1. 2025).
- SiStory, <https://www.sistory.si/ww2/W0aHGJMBpK6rXdXjfwSf> (25. 11. 2024).
- Tiralica, muzej-nz.si_20250121_075458, Muzej novejšje in sodobne zgodovine Slovenije, posredovala dr. Monika Kokalj Kočevar (21. 1. 2025).
- ZZB NOB, <https://www.facebook.com/zvezaborcev/posts/22-avgusta-1941-je-nacisti%C4%8Dni-okupator-ubil-prve-talce-na-slovenskem-privezane-n/678857960936202/> (27. 1. 2025).
- ZAL, KAM 17, Okrajni ljudski odbor Kamnik, Tehnična enota 29, šifra 15, 154.
- ZAL, KAM 17, OLO Kamnik, Tehnični enoti 41 in 42.
- Seznam oseb, ki so bile v angloameriškem ujetništvu 1-771, AS 1931 Republiški sekretariat za notranje zadeve SRS, tehnična enota 1052.
- ZAL, LJU 457, Osnovna šola Utik, Tehnična enota 1.

6 PRILOGA

Vojna usoda moških vodiške občine, rojenih v letih 1916–1926

(Seznam 315. moških po abecednem redu z naslednjimi podatki: datum rojstva, kraj rojstva in bivanja, vojna vloga, za žrtve tudi kraj in datum smrti ter povzročitelj, za preživele pa leto poroke ali smrti po vojni). S številkami so označeni viri podatkov, če teh ni, je vir Status animarum Župnije Vodice.

PRILOGA: VOJNA USODA MOŠKIH VODIŠKE OBČINE, ROJENIH V LETIH 1916–1926

Legenda: NV – nemška vojska, POS – partizanski odredi, VDV – Vojska državne varnosti, NOE – nemške okupacijske enote, RA – Rdeča armada, † v nem. vojski, JA – Jugoslovanska armada, Gorenj. samoz. – gorenjska samozaščita, SNOB – Slovenska narodnoosvobodilna brigada, vojno preživeli, ? – ni podatkov, M. K. – mrliška knjiga, odebeltjena ime in priimek – vpisani v krstno knjigo

Priimek in ime	Rojen	Kraj rojstva	Vojna vloga (in kraj smrti)	Smrt (povzročitelj, spomenik) ali poroka po vojni
Aljaž Anton ⁴	9. 7. 1922	Torovo 7	NV, Gorenj. samoz.	p. 1954
Aljaž Stanislav ^{1,3}	18. 5. 1925	Zapoge 1	NV, Romunija	†29. 9. 1944 – pogrešan
Bajec Ferdinand	31. 8. 1918	Skaručna 21		†1984
Beden Feliks	18. 1. 1926	Vodice 41	?	
Belčič Jožef ⁸	6. 12. 1922	Polje pri V. 1		poročen
Belec Janez ³	12. 5. 1925	Vesca 2	NV	?
Belec Vincencij	25. 3. 1920	Selo pri V. 27	POS VII. SNOB Franceta Prešerna, Ljubljana, boln.	†17. 9. 1943 – posledice boja
Bergant Franc ³	31. 12. 1925	Utik 9	NV	?
Bergant Francišek	25. 8. 1920	Zapoge 35	?	
Bergant Jožef	25. 2. 1924	Zapoge 35		od 1946 Rakovnik
Bergant Stanislav ^{1,3}	12. 11. 1921	Zapoge 35	NV, Romunija	†17. 8. 1944 – pogrešan
Bergant Francišek	5. 4. 1922	Polje pri V. 9		†1995
Bergant Ludvik	13. 8. 1923	Polje pri V. 9		†1999
Bida/Sešek Jožef ^{1,3}	24. 9. 1922	Polje pri V. 17	NV, Tatarstan, Rusija 6. 4. 1945, † v ujetništvu	†1946 – RA, spomenik pri cerkvi
Bida Vincencij	2. 8. 1917	Zapoge 38		†1953
Bider Anton	29. 5. 1918	Potok 18, Š. Turn		†1992
Bider Pavel	21. 1. 1922	Potok 18, Š. Turn	?	
Bilban Francišek	26. 10. 1926	Vodice 84		p. 1951
Bilban Janez	11. 2. 1920	Vodice 84		†1997
Bilban Jožef	19. 3. 1919	Dobruša 15		†1992
Bilban Vincencij	28. 1. 1921	Dobruša 15		p. 1947
Bilban Valentin	8. 2. 1923	Dobruša 15		†2013
Bohinc Mirko ³	27. 3. 1921	Zapoge 11	NV, Rusija, v ujetništvo 27. 3. 1945	od 1947 ključar
Bohinc Stanislav ³	6. 12. 1922	Zapoge 11	NV	p. 1948
Bohinec Vincencij	17. 7. 1925	Skaručna 26	?	
Božnar Vincencij	9. 2. 1923	Dobruša 6	?	
Brank Ciril	1. 7. 1924	Polje pri V. 36		p. 1948
Brank Jože ³	10. 10. 1925	Polje pri V. 36	NV	p. 1955
Brank Stanislav ³	1. 10. 1922	Polje pri V. 36	NV	p. 1948
Brank Francišek	18. 4. 1919	Repnje 35		p. 1952
Brank Jernej ³	25. 8. 1922	Repnje 35	NV	p. 1946
Brank Jožef	25. 2. 1924	Repnje 35	?	
Brank Vinko ¹	19. 1. 1926	Repnje	policija	†1945 povojni poboji – JA, spomenik pri cerkvi
Bravhar Jožef ^{3,7}	8. 10. 1921	Repnje 11	NV, POS, 1. jugoslovan. brigada v SZ	†2003
Bravhar Feliks	9. 5. 1923	Repnje 11		p. 1956

Burgar Ivan/Janez^{1,3}	31. 8. 1923	Vodice 71	NV, Rusija	†5. 2. 1943 – RA, spopad, spomenik pri cerkvi
Burgar Frančišek¹	28. 12. 1924	Vodice 111	POS, VDV, pri Trzinu	†25. 4. 1944 – NOE, spopad, spomenik vodiško pokop.
Burnik Janez	24. 4. 1925	Vojsko 18	ubit doma	†1942
Cankar Frančišek^{1,3}	20. 9. 1926	Vodice 56	NV, Poljska	†1944 ³
Cankar Feliks Felicijan³	19. 12. 1924	Vodice 56	NV	?
Cankar Primož^{3,7}	12. 7. 1923	Vodice 56	NV, POS, 11. makedon. udar. tikveška b., 41. div.	†2007
Čebul Anton¹	30. 9. 1921	Vodice 22	POS, Vipavska dolina	†14. 12. 1944 – NOE spomenik vodiško pokop.
Čebulj Frančišek³	22. 11. 1923	Vodice 22	NV	†2004
Čebulj Karel	18. 10. 1922	Vodice 22		p. 1949
Čebašek Vinko³	7. 7. 1922	Polje pri V. 6	NV	p. 1947
Černivec Feliks¹	24. 5. 1925	Vojsko 8	POS, 16. SNOB Janka Premrla Vojka, Cerkljanski vrh	†19. 7. 1944 – NOE, spopad, spomenik na Skaručni
Černivec Frančišek	23. 9. 1919	Vesca 14		p. 1946
Černivec Janez¹	8. 10. 1923	Vesca 14	NV, POS, Porezen	†24. 3. 1945 – NOE, spopad, spomenik na Skaručni
Černivec/Drešar Frančišek	13. 2. 1925	Dobruša 4 (dvoj.)		p. 1950
Černivec/Drešar Valentin	13. 2. 1925	Dobruša 4 (dvoj.)		p. 1951
Dermastija Feliks¹ Srečko	16. 3. 1922	Skaručna 5	POS, Kokrška četa, Draga pri Begunjah	†17. 2. 1942 – NOE, talec, spomenik na Skaručni
Drmastja Pavel	5. 1. 1921	Skaručna 8		†1941
Drešar Frančišek⁴	25. 9. 1926	Repnje 20	NV, Gorenj. samoz.	šel na Koroško 1945
Drešar Jožef¹	12. 3. 1925	Repnje 20	aktivist OF, Hrušica	†28. 6. 1942 – NOE, talec, spomenik vodiško pokop.
Drešar Jožef	9. 8. 1926	Dobruša 9		p. 1953
Erzar Leopold^{1,3}	17. 11. 1921	Utik 20	NV, Poljska	†1944 – pogrešan, spomenik pri cerkvi
Erce Frančišek³	01. 8. 1920	Vodice 110	NV, Gorenj. samoz.	p. 1950
Fujan Ciril	8. 7. 1924	Skaručna 37	NV, POS (kurir), Rašica	†1. 1. 1944 – POS, spomenik na Skaručni
Germovnik Vincenc³	25. 2. 1922	Vodice 15	NV	p. 1953
Germovnik Anton³	16. 10. 1917	Vodice 15	NV	†1983
Gosar Jožef¹	5. 3. 1922	Bukovica 19	NV, Poljska	†1944 – RA, spopad, spomenik pri cerkvi
Gosar Matevž Matej³	17. 9. 1918	Bukovica 19	NV	†2005
Gosar Rudolf^{1,2}	11. 4. 1925	Bukovica 19	NV, Gorenj. samoz.	†1945 povojni poboji – JA, spomenik pri cerkvi
Gosar Vincencij	15. 5. 1920	Bukovica 19		p. 1952
Gosar Frančišek^{1,8}	10. 12. 1920	Selo pri V. 18	NV, Italija ali Rusija	†1943 – zavez. voj. enote, spopad, spomenik pri cerkvi
Gosar Jernej⁷	11. 8. 1922	Selo pri V. 18	NV, POS, Kokrški odred, 3. grupa, 1. brig. 2. divizija KNOJ-a	†1982
Gosar Frančišek	30. 12. 1925	Selo pri V. 34		p. 1950
Govekar Marko³	24. 4. 1925	Repnje 25	NV	p. 1950
Gubanec Anton	8. 5. 1924	Repnje 32	?	
Gubanc Franc^{1,3,4}	10. 6. 1916	Polje pri V. 30	NV, Gorenj. samoz.	†1945 povojni poboji – JA, spomenik pri cerkvi

Gubanc Frančišek^{1,3}	2. 5. 1921	Vesca 4	NV, pri Krimu v Ukrajini	†1945 – pogrešan, spomenik pri cerkvi
Gubanc Janez Ivan^{1,3}	5. 7. 1922	Vesca 4	NV, Poljska – Rusija	†1944 – RA, spopad, spomenik pri cerkvi
Gubanec Peter³	25. 5. 1923	Vodice 4	NV	†1976
Gubanec Jožef⁷	22. 2. 1924	Vesca 4	NV, POS, Koroški bataljon VDV OBKM	†1975
Gubanec Viktor	1. 9. 1925	Vesca 4		†1989
Gubanc Frančišek^{1,3}	16. 10. 1923	Selo pri V. 35	NV, Rusija	†1945 – RA, spopad, spomenik pri cerkvi
Gubanec Janez⁷	4. 8. 1925	Selo pri V. 35	NV, POS, 11. Bazoviška brig., obr. bat. 7. korpusa	poročen
Gubanec Vinko^{1,3}	4. 6. 1919	Vodice 40	NV, POS, Dolenjski odred, Zaloke/Šentrupert	†6. 1. 1945 – domobranci, spomenik vodiško pokop.
Gubanec Ludvik⁷	16. 9. 1919	Vodice 42/83	NV, POS, Jeseniško-Bohinj. odred, Vojkova b.	†2003
Gubanec Stanislav	18. 4. 1922	Vodice 42		p. 1951
Gubanc Alojzij^{1,4}	13. 8. 1918	Vodice 58	NV, Gorenj. samoz., Teharje	†1945 povojni poboji – JA, spomenik pri cerkvi
Gubanc Jožef³	31. 3. 1920	Vodice 58	NV	†1995
Harle Jožef	11. 9. 1926	Repnje 42	POS, na Koroškem, Mislinja	†1945 – NOE, spopad, spomenik vodiško pokop.
Hočevar Alojz³	20. 6. 1920	Zapoge 32	NV	?
Hočevar Frančišek	5. 10. 1926	Dornice 17		p. 1949
Hočevar Jožef^{1,3}	18. 3. 1924	Zapoge 4	NV, Gomel, Belorusija	†11. 1. 1944 – RA, spopad
Hočevar Valentin⁷	2. 3. 1926	Zapoge 6	POS, SKOJ, Gorenjski odred, Kokrški odred	preživel
Hribar Anton³	2. 12. 1918	Koseze 9	NV	†1990
Inkret Alfonz Bojan⁶	11. 5. 1925	Šinkov Turn 14	učiteljev sin	zbežal v Ljubljano 8. 7. 1941
Inkret Božidar⁶	11. 11. 1926	Šinkov Turn 14	učiteljev sin	zbežal v Ljubljano 8. 7. 1941, p. 1952
Jamšek Ivan Janez^{1,3} (roj. Osel)	24. 6. 1921	Bukovica 40	NV, München, Nemčija	†1944 – ustreljen, spomenik pri cerkvi
Jamšek Valentin^{1,3,4} (roj. Osel)	5. 1. 1923	Bukovica 40	NV, Rusija, ¹ Gorenj. samoz. ⁴	†1945 – RA, spopad, spomenik pri cerkvi
Jelovšek Janez^{3,4}	9. 2. 1919	Utik 1	NV, Gorenj. samoz.	†2019
Jelovšek Stanislav	5. 4. 1925	Utik 1		† 16. 3. 1947 (bolezen)
Jeraj Filip³	29. 4. 1922	Vodice 7	NV	?
Jeraj Peter⁸	6. 12. 1919	Vodice 7		†16. 8. 1946 utonil v Savi, pri delu obnove Brčko–Banoviči
Jeraj Ivan	7. 12. 1919	Vodice 16		p. 1950
Jenko Franc^{1,2,3}	4. 11. 1925	Vodice 21	NV, Ukrajina	†25. 4. 1944 – pogrešan, spomenik pri cerkvi
Jenko Janez⁵	24. 10. 1923	Vodice 21		posvečen v mašnika 29. 6. 1949
Jenko Jožef^{1,4}	21. 7. 1920	Vodice 21	NV, Gorenj. samoz.	†1945 povojni poboji – JA, spomenik pri cerkvi
Jeraj Frančišek	24. 11. 1916	Vodice 48		državljanstvo 1993
Jeraj Jožef³	9. 3. 1926	Vodice 60	NV	†2008
Jeraj Rafael^{3,7}	9. 10. 1921	Vodice 60	NV, POS, aktiv. org. delo	†1989
Jeraj Rudolf	30. 3. 1923	Vodice 60		†1974
Jeraj Viljem	17. 2. 1925	Vodice 60		p. 1955
Jeraj Anton³	22. 10. 1926	Vodice 69	NV	†2020
Jeraj Janez Ivan⁴	12. 8. 1925	Vodice 80	NV, Gorenj. samoz.	†1945 povojni poboji – JA, spomenik pri cerkvi

Jeraj Jožef	23. 2. 1923	Vodice 80		†1971
Jerala Feliks^{1,4}	30. 7. 1916	Polje pri V. 34	NV, Gorenj. samoz., Valburga	†1945 povojni poboji – JA, spomenik pri cerkvi
Jeras Janez	8. 8. 1921	Repnje 26	?	p. 1943
Jereb Anton³	29. 1. 1923	Vodice 39	NV	†2000
Jereb Frančišek⁷	23. 12. 1919	Vodice 39	NV, POS, Kamniško-Savinjski odred	†1994
Jereb Viktor³	18. 7. 1924	Vodice 39	NV, Rusija	†1944 – padel v NV, spomenik pri cerkvi
Jerman Filip	22. 8. 1916	Zapoge 30	?	
Jerman Franc	18. 7. 1926	Zapoge (M. K.)		†1946 prometna nesreča
Jerman Janez	1. 7. 1916	Vojsko 6		†1983
Jerman Janez⁴	23. 6. 1917	Dornice 6	NV, Gorenj. samoz.	p. 1949
Jerman Jožef	22. 4. 1921	Repnje 8		†1973
Jež Peter^{1,3,4}	3. 8. 1926	Vodice 76	NV, Gorenj. samoz.	†1945 povojni poboji – JA, spomenik pri cerkvi
Jež Franc^{3,4}	1. 1. 1916	Golo 2/Selo pri V.	NV, Gorenj. samoz.	†2009
Jež Frančišek	4. 9. 1917	Utik 44		†1976
Kadivec Janez^{1,2,3}	3. 12. 1922	Repnje 54	NV, Poljska	†10. 8. 1944 – pogrešan, spomenik pri cerkvi
Kadivec Jožef^{1,3}	26. 4. 1925	Repnje 54	NV, Žitomir, Ukrajina	†1944 – RA, spopad, spomenik pri cerkvi
Keržič Jožef³	1. 3. 1924	Vodice 44	NV	†2020
Keržič Frančišek³	14. 8. 1922	Vodice 50	NV	p. 1952
Keržič Jožef^{3,7}	8. 4. 1926	Vodice 50	NV, POS, 5. prekomorska brigada, Cankarjeva brig.	†2008
Keržič Stanislav^{1,2,3,4}	14. 11. 1923	Vodice 50	NV, Gorenj. samoz., taborišče v Šentvidu	†1945 povojni poboji – JA, spomenik pri cerkvi
Kimovec Franc³	6. 2. 1926	Bukovica 1	NV	p. 1950
Kimovec Janez	27. 6. 1918	Bukovica 36		†1998
Kimovec Rudolf³	8. 4. 1923	Bukovica 36	NV	p. 1965
Kimovec Vincencij	5. 8. 1926	Bukovica 49		p. na Jesenicah
Kimovec Frančišek	11. 12. 1923	Bukovica 94		p. v Zagrebu
Kimovec Jernej	16. 8. 1925	Polje pri V. 20		p. 1956
Kmetič Jože¹	19. 3. 1920	Dobruša 8	NV, POS, 7. SNOUB France Prešeren, nad Idrijo	†23. 3. 1944 – NOE, spopad, spomenik vojaško pokop.
Knez Frančišek^{1,3}	30. 5. 1923	Bukovica 41	NV, Rusija	†1944 – RA, spomenik pri cerkvi
Knez Stanislav	6. 12. 1926	Bukovica 41		p. 1959
Knez Ludvik^{1,3}	19. 8. 1923	Koseze	NV, Dnjeper, Ukrajina	†7. 3. 1944 – RA, pogrešan, spomenik pri cerkvi
Knez Štefan^{1,2,3}	10. 12. 1926	iz Kosez pri Lj. v priseljen	NV, ruska fronta	†1944, spomenik pri cerkvi
Koncilja Janez⁵	15. 12. 1918	iz Suhadol 21, v priseljen	NV, Gorenj. samoz.	†1945 povojni poboji – JA, spomenik pri cerkvi
Konjar Feliks^{1,3}	16. 11. 1924	Repnje 41	NV, Rusija	†1944 – RA, spopad, spomenik pri cerkvi
Konjar Frančišek	12. 7. 1923	Repnje 41		p. 1950
Koritnik Jožef	1. 5. 1922	Polje pri V. 16	NV, amer. ujetništvo, prekomorske brig., POS	†1999
Kosec Frančišek¹	3. 11. 1921	Skaručna 11	NV, POS, 1. jug. brigada v SZ, Vič, Srbija	†18. 9. 1945 – četniki, spopad, spomenik na Skaručni
Kosec Jakob	11. 8. 1925	Vojsko 2		p. 1950
Kosec Stanislav	1. 6. 1921	Vojsko 2	NV, POS	†1. 11. 1944 – četniki, spopad,

Kosec Stanislav¹	17. 11. 1921	Vojsko 10	NV, POS, 1. jug. brigada v SZ, Čačak, Srbija	†1. 11. 1944 – četniki, spomenik na Skaručni
Kosec Viktor	3. 10. 1921	Vojsko 15		p. 1958
Kosec Feliks	14. 12. 1916	Vojsko 15		†1973
Kosec Pavel	12. 7. 1924	Vojsko 21		p. 1951
Kozel/Koželj Vincencij	27. 9. 1923	Vodice 51		p. 1952
Koželj Jožef^{1,3}	28. 4. 1920	Vodice 51	NV, Kerč, Ukrajina	†1944 – RA, spopad, spomenik pri cerkvi
Kramar Vladimir	19. 7. 1925 priseljen	z Brnika, v Vodice 123		†1965 prometna nesreča
Kranjec Janez	11. 8. 1918	Utik 2		†1967
Kranjec Stanko¹	16. 10. 1924	Repnje 17	aktivist OF, SKOJ, Lesce	†15. 1. 1944 – NOE, talec, spomenik vodiško pokop.
Kranjec Stanislav	17. 5. 1926	Utik 21		p. 1959
Kristan Drago¹ Karel	8. 9. 1917	Selo pri V. 10	POS, sodelavec partiz., Selo pri Vodicach	†11. 7. 1943 – NOE, ustreljen, spomenik v Utiku
Kristan Janez Ivan¹	12. 11. 1919	Selo pri V. 10	POS, Kamniško-Zasavski odred, Moravče	†12. 8. 1943 – spopad, spomenik v Utiku
Kristan Franc^{1,4}	8. 6. 1923	Repnje 7	NV, Gorenj. samoz., Kočevski Rog	†1945 povojni poboji – JA, spomenik pri cerkvi
Kristan Luka	23. 10. 1924	Repnje 7		†1949 jetika
Krumpestar Leopold^{1,4}	30. 10. 1919	Bukovica 15	NV, Gorenj. samoz. ⁴	†1945 povojni poboji – JA, spomenik pri cerkvi
Krumpestar Mihael³	12. 9. 1923	Bukovica 15	NV, Rusija	†1944, spomenik pri cerkvi
Kubelj Albin³	24. 2. 1926	Bukovica 2	NV	p. 1950
Kubelj Janez¹	9. 8. 1924	Bukovica	NV, POS, Volča, Poljanska dolina	†16. 3. 1944 – spopad, spomenik vodiško pokop.
Kunstelj Alojzij	14. 5. 1920	Bukovica 37		†1995
Kunstelj Franc³	13. 6. 1926	Selo pri V. 17	NV, sovjetsko ujetništvo Auschwitz	†2024
Lah Frančišek⁷	21. 9. 1916	Vodice 11	POS (kurir, aktivist), Rašiška četa	†1996
Lap Frančišek^{2,4}	1. 12. 1922	Podkot 15/Koseze	NV, Gorenj. samoz., v Šentvidu	†1945 – ubit, spomenik pri cerkvi
Letnar Frančišek²	29. 8. 1919	Koseze 5	NV, Krim Ukrajina	†1945, spomenik pri cerkvi
Letnar Janez	23. 2. 1917	Koseze 3		†1974
Letnar Silvester^{1,3}	13. 12. 1920	Šinkov Turn 9	NV, ruska fronta	†3. 3. 1944 – pogrešan
Letnar Ernest ^{1,3}	1921	Šinkov Turn	NV, Luck, Ukrajina	†1943 – RA, spopad, spomenik pri cerkvi
Lužar Anton^{1,3}	20. 6. 1925	Bukovica 38	NV, Slovaška	†4. 11. 1944 – RA, spopad, spomenik pri cerkvi
Marn Janez Ivan^{1,2,3}	13. 10. 1917	Šinkov Turn 13	NV, Caen, Normandija, Francija	†1943 – brit. voj. enote, spopad, spomenik pri cerkvi
Merčun Franc³	12. 11. 1920	Bukovica 54	NV	†1990
Merjasec Karel^{1,3}	2. 11. 1920	Torovo 2	NV, POS, 6. SNOUB Slavka Šlandra, Kolovec	†6. 5. 1944 – NOE ustreljen (Radomlje)
Mohar Frančišek	9. 9. 1920	Polje pri V. 12		†2000
Mohorič Anton³	19. 12. 1921	Repnje 43	NV	p. 1948
Mohorič Jernej Bartolomej³	22. 8. 1925	Repnje 43	NV	p. 1947
Mušič Anton⁴	6. 7. 1923	Kot 21/Koseze	NV, Gorenj. samoz.	p. 1960
Mušič Jernej	1. 8. 1917	Kot 21/Koseze		p. 1948
Nahtigal Alojz	31. 5. 1920	Vojsko 22		†1987
Nahtigal Anton³	9. 1. 1922	Polje pri V. 37	NV	†1980

Nahtigal Vincenc³	31. 8. 1925	Polje pri V. 37	NV	†1989
Nahtigal Feliks^{3,4}	15. 5. 1926	Utik 19	NV, Gorenj. samoz.	†2014
Nahtigal Janez^{3,4}	11. 1. 1921	Utik 19	NV, Gorenj. samoz.	p. 1948
Oblak Frančišek	11. 6. 1923	Zapoge 19		p. 1949
Oblak Stanislav^{1,3}	20. 5. 1925	Zapoge 19	NV, Škofja Loka	†1945 – pogrešan
Pavlin Vincencij	27. 5. 1920	Bukovica 5		†1962
Perne Anton³	21. 4. 1924	Povodje 7, Polje pri V. 12	NV, angl. ujet., prekomorske, POS	preživel (ZAL)
Perne Bartl/Jernej³	17. 8. 1919	Repnje 50	NV	†1994
Perne Jožef	17. 3. 1923	r. Lj., Repnje 50	?	
Petač Mirko/Marko³	28. 1. 1925	Utik 6	NV	p. 1955
Petač Pavel^{1,3}	28. 12. 1923	Utik 6	POS, 19. SNOUB Srečka Kosovela, Štanjel	†10. 9. 1944 – NOE, spopad, spomenik vojaško pokop.
Pipan Anton	14. 6. 1917	Dornice 13		p. 1946
Pipan Frančišek	14. 9. 1921	Dornice 13		p. 1951
Pipan Janez Ivan^{1,2,3}	28. 1. 1926	Utik 28	NV	†1944, spomenik pri cerkvi
Pipan Janez	15. 11. 1922	Vodice	Gorenj. samoz.	?
Pirc Frančišek^{1,3}	4. 12. 1922	Vodice 35	NV, Romunija	†1944, spomenik pri cerkvi
Pirc Lavrencij	1. 8. 1919	Vodice 105		p. 1951 na Koroškem
Pirc Ludvik^{1,4}	19. 8. 1921	Vodice 105	NV, Gorenj. samoz.	†1945 povojni poboji – JA, spomenik pri cerkvi
Pirc Rudolf^{1,3}	27. 7. 1923	Vodice 105	NV, Triedenberg, Rusija	†4. 3. 1945 – RA, spomenik pri cerkvi
Podboršek Anton⁷	15. 1. 1926	Utik 4	POS, 12. Slavonska udarna prolet. brigada	p. 1954
Pogačar Vincencij	25. 1. 1918	Dornice 11	?	
Podgoršek Vincencij	2. 7. 1922	Bukovica 10		p. 1947
Podgoršek Rudolf⁴	19. 4. 1926	Bukovica 24	NV, Gorenj. samoz.	†2009
Podgoršek Stanislav³	9. 9. 1925	Bukovica 32	NV	?
Podgoršek Janez	18. 11. 1926	Bukovica 58		†1972
Podgoršek Anton³	7. 1. 1921	Koseze 2	NV	p. 1947
Podgoršek Stanislav	24. 9. 1919	Skaručna 15		†1996
Podgoršek Frančišek¹	19. 2. 1921	Skaručna 15	NV, POS, VDV rajona Šenčur, Voglje	†27. 5. 1944 – umorjen od Gorenj. samoz., spomenik na Skaručni
Podgoršek Franc^{1,4}	9. 10. 1925	Vodice 70	NV, Gorenj. samoz.	†1945 povojni poboji – JA, spomenik pri cerkvi
Podgoršek Henrik	30. 9. 1922	Vojsko 7		poročen civilno
Podgoršek Janez	8. 5. 1924	Selo pri V. 15		p. 1946
Podgoršek Janez³	6. 9. 1925	Vodice 70	NV, POS, Nova Štifta	†16. 9. 1944 – POS, nesreča, spomenik vojaško pokop.
Polajnar Jakob ⁷	29. 7. 1925	r. Hraše, Vodice 147	NV, POS, 5. prekomorska brigada	preživel ⁷
Potočnik Jože^{1,3}	22. 10. 1925	Bukovica	NV, Poljska	†10. 5. 1944 – posledice boja
Pustoverh Andrej⁷	25. 3. 1926	Povodje 4	NV, vojni. ujetništvo	†1996
Pustoverh Marijan¹	7. 2. 1925	Povodje 4	Celovec, bolnišnica	†1944 – NOE, umorjen, spomenik na Skaručni
Rahne Jožef^{1,2,3}	27. 2. 1925	Utik 2	NV, Luminiec, Belorusija, vojna bolnica	†30. 3. 1944, posledica boja, spomenik pri cerkvi
Ramovš Janez	6. 12. 1924	Kot 19, Koseze		p. 1956
Ramovš Frančišek⁷	11. 1. 1919	Kot 19, Koseze	NV, POS, 6. SNOUB S. Šlander, Dolenjski odred	p. 1948

Robida Feliks³	14. 5. 1920	Skaručna 36	NV	†1982
Robida Karel	18. 12. 1917	Skaručna 36		†1982
Robida Ivan/Janez¹	24. 4. 1925	Vojsko 18	civilist, Vojsko	†6. 3. 1943 – POS, ustreljen, spomenik pri cerkvi
Rosulnik Stanislav	3. 5. 1925	Koseze 2		p. 1948
Rosulnik Jožef⁸	17. 4. 1921	Potok 6, Š. Turn	GS, ob meji Štajerske pri Celju	†1947 – JA, ustreljen iz zasede pri vojaki
Rosulnik Frančišek^{1,2,3}	17. 3. 1923	Potok 6, Š. Turn	NV, Berlin	†1945 – pogrešan, spomenik pri cerkvi
Rosulnik Feliks⁷	1. 9. 1919	Potok 6, Š. Turn	POS	†2014
Rosulnik Jožef	23. 10. 1921	Selo pri V. 14		p. 1952
Rosulnik Anton	17. 2. 1916	Selo pri V. 14		p. 1951
Rosulnik Jernej¹	11. 8. 1925	Šinkov Turn 15	NV, Gorenj. samoz., 4. dom. Polk, 3. bat., 7. četa, Teharje	†1945 poveljni poboji – JA, spomenik pri cerkvi
Seršen Frančišek	17. 5. 1919	Vesca 18		†1988
Seršen Jožef	22. 4. 1918	Vesca 18		†2001
Sršen Miroslav	18. 2. 1921	Vesca 18		p. 1951
Sešek Franc¹	9. 11. 1921	Vodice 55, Bukovica pri V.	aktivist OF, pri Smledniku	†22. 8. 1941 – NOE, talec, spomenik vojaško pokop.
Stanonik Jože	20. 8. 1921	Vodice 3	četniki, na Dolenjskem ⁴	†1943 – ubit, spomenik pri cerkvi
Stare Anton^{1,3}	22. 4. 1921	Vodice 20	NV, grenadir, Celovec, Avstrija	†21. 10. 1944 – posled. ran, spomenik pri cerkvi
Stare Tilen	30. 8. 1921	Skaručna 40	?	
Šešek/Lončar Frančišek	2. 1. 1922	Bukovica 55		p. 1945
Šesek Alojzij	2. 6. 1919	Podkot 18/Koseze		†1949
Šešek Stanislav	5. 1. 1922	Podkot 18/Koseze	Gorenj. samoz.	†1945 poveljni poboji – JA, spomenik pri cerkvi
Špenko/Kosec Stanislav⁴	22. 10. 1924	Bukovica 53	NV, Gorenj. samoz.	†1993
Špenko Ivan Janez³	6. 1. 1918	Bukovica 53	NV	†1992
Špenko Valentin³	16. 3. 1918	Polje pri V. 5	NV	†1968
Špenko Jožef²	10. 12. 1925	Golo 9/Selo pri V	NV	†1944, spomenik pri cerkvi
Špenko Frančišek	24. 1. 1922	Golo 9/Selo pri V		†1993
Špenko Frančišek	14. 9. 1926	Selo pri V. 20		†2021
Špenko Jožef³	2. 5. 1924	Selo pri V. 20	NV, 21. 12. 1944 v ameriško ujetništvo	†2004
Špenko Janez³	15. 11. 1920	Vesca 16	NV	†2011
Špenko Jožef¹	3. 4. 1925	Vesca 16	NV, POS, 17. SNOB Simona Gregorčiča, pri Ledinah, Žiri	†12. 4. 1944 – NOE, spopad SNVZ, spomenik v Utiku
Špenko Stanislav	12. 12. 1926	Vesca 16		p. 1951
Špenko Frančišek^{1,3}	29. 10. 1922	Vesca 16	NV	†1945 – pogrešan, spomenik pri cerkvi
Špenko Anton^{3,4}	23. 12. 1924	Vodice 90	NV, Gorenj. samoz.	†2013
Štirn Alojzij	17. 4. 1921	Zapoge 20	NV, Kijev, Ukrajina	†23. 2. 1944 – spopad
Štirn Jožef³	9. 1. 1924	Vodice 77	NV, 12. 4. 1945 v ameriško ujetništvo	p. 1948
Štirn Pavel¹	21. 12. 1922	Zapoge 20	NV, POS, 7. SNOUB F. Prešerna, Gabrška gora, Poljane pri Škofji Loki	†18. 3. 1944 – NOE, spopad, spomenik v Zapogah

Šuštar Franc^{1,2}	29. 9. 1919	Bukovica 51	NV, POS, Gorenjski odred, mob. jun. 1944, Korte, Koroška	†jul. 1944 – POS, umorjen, spomenik v Utiku, spomenik pri cerkvi
Šuštar Janez	17. 10. 1922	Bukovica 51		†2004
Šuštaršič Filip	29. 4. 1921	Dornice 12		p. 1951
Šušteršič Janez	27. 4. 1918	Dornice 17		†1961, samomor
Tavčar Ciril^{3,4}	5. 2. 1924	Vodice 64	NV, Gorenj. samoz.	p. 1952
Teran Janez¹	6. 5. 1922	Utik 18	NV, POS – 1. jug. brigada v SZ, Čačak, Srbija	†1944/1945 – četniki, umorjen, spomenik v Utiku
Terpin Boris Anton Janez	20. 8. 1923	iz Bevk 12, v Vodice 121	sin nadučitelja	verjetno izgnani 1941, †2023
Terpin Anton Pavel	14. 11. 1924	Vodice 121	sin nadučitelja	verjetno izgnani 1941
Toni Janez Ivan^{1,2,4}	8. 10. 1922	Utik 3, Vojsko	NV, Gorenj. samoz. ⁴ , Teharje	†1945 poveljni poboji – JA, spomenik pri cerkvi
Toni Mihael	20. 9. 1921	Utik 3		p. 1955
Toni Viktor	22. 2. 1926	Utik 3		†1983
Toni Ciril⁴	6. 7. 1923	Vojsko 4	NV, Gorenj. samoz.	p. 1957
Toni Janez³	28. 5. 1922	Vojsko 4	NV	†2016
Toni Stanislav³	5. 11. 1925	Vojsko 4	NV	p. 1957
Toni Jernej^{1,3}	26. 8. 1924	Vojsko 4	NV, POS, Kokrški odred, 1. bat., Babja vas	†30. 10. 1944 – NOE, spopad, spomenik na Skaručni
Trampuš Francišek³	2. 9. 1921	Podkot 17/Koseze	NV	†7. 4. 1944 – pogrešan ²
Traven Martin Davorin^{1,2,3}	9. 12. 1924	Bukovica 57	NV, Ukrajina ² , Reka, Hrvaška ¹	†28. 4. 1944 ali 1945 ² , POS, spopad, spomenik pri cerkvi
Traven Karel	3. 1. 1917	Bukovica 57		†1949
Traven Vinko^{3,7}	13. 3. 1922	Bukovica 57	NV, POS, Kamniško-Zasavski odred, prekomorska brigada	†2000
Traven Jožef¹	8. 9. 1921	Dobruša 13	NV, ameriško ujet., POS, prekomorska brigada, Novi Sad, Srbija	†feb. 1945 – pogrešan, spomenik vodiško pokop.
Traven Jernej	24. 8. 1916	Repnje 4		†2001
Traven Franc¹	5. 3. 1918	Vodice 87	NV, civilist, umorjen	†1944 – POS, spomenik pri cerkvi
Traven Štefan^{3,7}	30. 7. 1923	Vodice 87	NV, POS, prekomorska brigada	†2019
Traven Vincenc³	24. 7. 1920	Vodice 87	NV, 8. 11. 1944 – v angleško ujetništvo	†2001
Vehovec Janez³	1. 9. 1922	Torovo 5	NV	?
Wilfan Francišek	16. 4. 1920	Utik 23		p. 1958 v Buenos Airesu
Wilfan Vincencij¹	23. 7. 1923	Utik 23	NV, POS, 8. SNOB Frana Levstika, 2. bat. 1. četa, Hrovača pri Ribnici	†8. 5. 1945 – NOE, posledice spopada (bolnišnica), spomenik vodiško pokop.
Vode Ciril^{3,7}	26. 5. 1921	Skaručna 20	NV, v zaporih 1941/42	†1969
Vode Miroslav⁷	31. 3. 1919	Skaručna 20	NV, vojni ujetnik	†1986
Volkar Stanislav ^{1,3}	1921	Vojsko 2	NV, Žitomir, Ukrajina	†24. 12. 1943 – RA, spopad
Vertačnik Franc	25. 7. 1925	Potok 8/Š. Turn	NV, 14. 3. 1945 – angleško ujet., Musterlager, Francija	†1985
Zamen Jožef^{1,2,3}	15. 4. 1920	Šinkov Turn 11	NV, Romunija	†9. 8. 1944 – RA, spopad, spomenik pri cerkvi
Zmrzlikar/Jerman Janez^{3,4}	18. 8. 1923	Koseze 7	NV, Gorenj. samoz.	p. 1952
Zmrzlikar Pavel³	8. 4. 1922	Koseze 7 (dvoj.)	NV	p. 1950
Zmrzlikar Peter	8. 4. 1922	Koseze 7 (dvoj.)		p. 1946

Zorman Frančišek	27. 8. 1920	Bukovica 56		†1985
Zorman Ivan/Janez	1. 11. 1925	Bukovica 26	NV, POS, Volčji Potok	†16. 4. 1945 – NOE, spomenik v Utiku
Zupan Ciril	4. 7. 1920	Koseze 28	?	
Zupan Mihael	1. 10. 1917	Koseze 28		†1985
Zupan Stanislav	1. 11. 1922	Koseze 28	?	
Zupin Mihael	10. 10. 1918	Utik 12		†1993
Žebovec Anton	19. 11. 1922	Vodice 92	NV, Gorenj. samoz.	†1945 poveljni poboji – JA, spomenik pri cerkvi
Žebovec Frančišek³	24. 1. 1926	Polje pri V. 22	NV, angl. ujetništvo, prekomorska, POS	†2012
Žerovnik Anton^{1,3}	9. 12. 1922	Zapoge 13	POS, Kokrški odred, 2. bat., Draga pri Begunjah	†14. 11. 1944 – NOE, spopad
Žerovnik Janez	23. 9. 1921	Zapoge 13		p. 1949
Žerovnik Jožef⁹	19. 11. 1926	Zapoge 13	NV	†1944
Žerovnik Milan⁷	24. 9. 1924	Zapoge 19	NOV, POS	preživel
Žerovnik Jožef^{3,4}	28. 4. 1924	Vodice 113	NV, Gorenj. samoz.	p. 1947 v Argentini
Žerovnik Stanko¹	11. 11. 1921	Vodice 113	NV, Gorenj. samoz., Kočevski Rog	†1945 poveljni poboji – JA, spomenik pri cerkvi
Žgajnar Frančišek¹	23. 9. 1920	Skaručna 19	NV, POS, 7. SNOUB F. Prešerna, Primorska	†25. 3. 1944 – NOE, spopad, spomenik na Skaručni
Žgajnar/Žganjar Pavel	17. 2. 1917	Skaručna 19		†1990
Žgajnar Viktor^{1,4}	21. 11. 1923	Skaručna 19	NV, Gorenj. samoz., Stranje	†5. 3. 1945 – POS, spopad
Žitnik Janez	10. 10. 1926	Vodice 14		p. 1952
Žitnik Janez³	24. 6. 1925	Vodice 47	NV	p. 1969
Žitnik Mihael⁷	29. 9. 1919	Vodice 86	POS, Šlandrova brigada	†2004
Žitnik Frančišek	20. 1. 1924	Vodice 115		p. 1947
Žitnik Karel^{1,2,3}	2. 11. 1919	Vodice 115	NV, Goluja	†25. 12. 1944 – pogrešan, spomenik pri cerkvi
Žnidar Maksimiljan⁷	11. 9. 1925 priselj. 1933	iz Podboršta 30 v Utik 10	NV, POS, Gorenjski odred, SNOUB Janko Premrl Vojko	p. 1951
Žvelec Feliks	7. 5. 1923	Vodice 72		†1986